

خان جهان لودی

مصنف

اکبر شاه خان نجیب آبادی

مترجم

عزیز الرحمن « سیفی »

د تالیف او ترجمې مدیر

د کابل پوهنتون د ادبیاتو د ښوونځي لخوا

خان جهان لودی

مصنف

اکبر شاه خان نجیب آبادی

مترجم

عزیز الرحمن « سیفی »

د تالیف او ترجمې مدیر

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE18

لیکونسکی، شاغلی، کبریا، حبیب آبادی

«قرص» شاغلی عزیز الرحمن «حبیبی»

خان جهان لودی

موسسه دجفد بن قاسم علماء الحق دهم دفتر خانو خفه بولی سلطان جهاناب الدین غوری
یوفات اوسرگ دودخه غوری دهنوستان شمالی او غوری سوئی اکثر د مسلمانانو د حکومت ارا
لاندی اوسیدل دی لیکن به دوستان کئی یوین اوستقل سلطنت د قطب الدین ایبک د زمانو
شعه گنل کئی د قطب الدین ایبک او شمس الدین التمش او غیاث الدین بلبن اود نوی د اولادو
د حکومت د دوری د خانی به وروسته د غلار بو کورنی به د هندوستان د حکومت به لاس ور شو
وددی نه وروسته د تنقانو د شهنشاهی دوره شروع شوه ددی د دیو د اورو کورنو د حکومت به دوره
کئی به وزیر اعظم چه به سنی اصطلاح ورته صدر اعظم اورنس الوزرا ویل کئی به الف خان
یوم او خطاب یادید الف خان دتر کی زبی یوه کلمه ده چه سردار اعظم او خان جهاناب او خان خانان
به خان اعظم اوستدعالی او حضرت اعلی ددی کلمی ترجمه سنی به کوم وخت کئی چه تیمور
د تعلق به کورنی حمله وکړه او ددی حمله به اثر ددی کورنی خاتم و موند او یوی نوی
مجهول نسبی کورنی به د حکومت موقع به لاس ورغله به دغه وخت کئی ددی کورنی اعلی مور
خبر خان خیل جهان د تیمور نائب الحکومه واک او د خیل خان دیار مانی به د دعالی اقتب تجویر کر
د دندعالی خضر خان به وروسته دده شوی شو خود مختار به مطلق الامان پاچا به حیت د دعالی
به نعت او گدی کیناست لیکن د الف خان تر کی خطاب به به هند وستان کئی چا و به ور به
دی خاندان به وروسته د لودیانو حکومت شروع شو اوسر کله چه د دیانو د حکومت دوره شروع
شوه او به دغه وخت کئی به یو وخت کئی شو خوتو ته د دندعالی خان خانان او خان جهاناب خطاب به
در کرشو د سکندر لودی او ابراهیم لودی د حکومت به دوره کئی به دیر خان خانان او دیر دندعالی
لودی خان جهاناب و

دخانی جهان خطاب دتلقانو ددوری شخه شروع شوی دشاه جهان دحکومت اود وری پوری رائج اوبانی بانی وکشمه هم داخطاب دمظو دحکومت په دوره کښي دجگو خطابونو په اړ کښي شامل وليکن سره ددی هم د وزیر اعظم یا نائب السلطنه مفهوم په دی خطاب کښي نه ویا تی او وزیر اعظم په دخان خانان او امیر الامرا او وکیل السلطنت او نورو نومونو یادیده چېا ننگیر بیرخان دولت خان لوی ته دخان جهان خطاب ورکړ او دهندوستان په تاریخ کښي هم دادجهاننگیر خان جهان دتولو شخه زیات مشهور اودخان جهان اودی په نرم معروف دی او دبل خان جهان شهرت ددی چېا ننگیری خان جهان کړونه هم نشي رسیدلی اونهغه شهرتونه ددی شهرت یارنگی گڼل کښي دتاریخ دعلم دطالعو په مجلس کښي چه دخان جهان توری او کلمه یاد شي اوددی کلمه شخه په دغه مجلس کښي پرته دجهاننگیری خان جهان شخه بل خان جهان نشي مرادولی اونه دچاذهن پلي غواڼه انتقال کوی. لیکن سره ددی هم ډیر داراز ناخبره اوناواقفه خلک هم پیدا کښي چه سره ددی شهرت هم معوی دخان جهان دتفصیلی حالاتو شخه خبر نه دی اوله دی کبله په ډیرو قلیطو مبتلا کښي اوله دی کبله زه غواړم جهان زه دغه فرض چه دخان جهان په ماباندی واجب دی ادا کړم اوتر کومی اندازی چه ممکنه وی خپلو دوستانو ته دخان جهان اودی اصلی تصویر ښکاره کړم.

په دی موجوده عصر او یا په بل عبارت زمونږ زمانې نیمو مورخینو دخان جهان اودی په خصوص کښي داخبره لیکلی ده چه دی یو مجهول النسب سړی او په قومیت هم ډیر تبت و په دی خبره دوی خپل حماقت ښکاره کړیدی اوهم له دی کبله زه نن خپل بخت دخان جهان اودی مقروض گڼم او هم داسب دی چه زه په دی وخت کښي دتولو شخه وړاندی د خان جهان په کورنی یو سرسری نظر غور غورم.

لودی قبیله په کوم وخت کښي چه سیمانی سلطنت بخارا دوزبانه خطه جلا شوی اوالیننگین جوړشول چه په افغانستان کښي یو جلا خود مختار حکومت قائم کړی په دغه زمانه کښي دپهرین دفرامطه و میلتانو خپل کارونه په افغانستان کښي شروع کړی وو. په عصر باندی قاضیانو یعنی میدیانو قبضه کړی وه اویه بنیاد اودبنیاد په عباسی خلفاء ددلمی خاندان د استیلا لاندی راغلې و اویه ددوران وختو کښي دسلیمان دهره او د افغانستان په قبایلو کښي دفرامطه و خیالاتو اواباحتی مذهب اوخیالاتو شروع اورواج د کوم تعجب وږخبره نوم اوداخره دتعجب وږه چه دسبکتنګین دویغ په ورځ زیاتیدونکي طاقت شخه ویریدلی دلاهور هندو حکومت دجهان خان لودی سره دوستانه تعلقات پیدا کړی اویه ملتان باندی په دغه قبضه یو جائز کارو گمانه اود خپلو دغو چارو په اثرنی دی دسبکتنګین په مخالفت پورته کړ. اوله دی شخه خو ورلوی وړاندی دملتان او منصوری اسلامي

رياستونه د قرامطه و دشراړت په اثر بر بډاډ شوی وو او په ملتان کښې فرا مطه و خپل تبليغي مرکز جوړ کړی او دا سلسله يې قائمه کړې ده چه د يوې خوا څخه به يې هندوان او د بلې خوا څخه به يې پښتانه د خپلو تاثيراتو لاندې راوستل . محمد خان لودی چه د سليمان د غرم په سلسله تبليغی او ملتان يې نيولی ؤ دغه سړی د يوې خوا څخه د قرامطه و او د بلې خوا څخه د لاهور دراجا جيبال داميد او هيلو لڼدای او غالباً د افغانستان د لودی قام د ټولو څخه لمری شخص و چه دده نوم ته مؤرخانو د حکمرانانو او پاچاهانو په فهرست کښې لڼدای ورکړ او د ايرالفتح د ملتان پاچا اود حميد خان لودی لمسی د سلطان محمود غزنوي په لاس توبه وړ يستله اود قرامطه و الحادی عقائد او اعمال يې پريښودل او دا هل سنت والجماعت په ليار روان شو ليکن د لڼدو سياسي مشکلاتو لږه کبله د دغې لودی خاندان حکومت ډيرره ژر خاتمه وموندله کښه هم ايرالفتح لودی د سلطان محمود غزنوي په قيد خانه کښې مړ شو ليکن سره ددی به هم سلطان دده اولاد او خپلو خپلوانو او قوم ته د قدر او مهرباني په سترگه کتل لښکه چه ملک سليمان خان لودی سلطان د خپلو امر او په ډله اوز مړه کښې شامل کړی و او د هندوستان په جنگونو کښې به يې لږه ده څخه ډير لوی لوی کارونه اخيستل د سومنات په جنگ کښې کښې ملک سليمان خان لودی د (۱۲) زوړ سيمر و سپه سالار اود سلطان خان د ټولو څخه زيات متمدن جنرال ؤ . ده درې کاله د سلطان سره د سومنات په هلاکه کښې ، د قدر وړ خدمتونه کړي وو .

د سلطان شهاب الدين غوري په حمله کوونکرو هغو لښکرو کښې چه د پښتنو قبائلو د ډيرو قبائلو خلک پکښې وو د لودی قبیلې هم ډير خلک او افراد دغو لښکرو کښې شامل وو او په هغو مجاهدينو کښې هم د لودی قبیلې افراد شامل وو چه د غلزي پښتار سره ډير هم پترا نو می سيند څخه پوری و تللی او په آسام او تبت باندې يې حمله کړې وه . په ۷۳۹ ه کښې چه د ستار گانوان صوبه دار ملک بهرام خان مړ شو نو دده سپه سالار ملک فخرالدين خان لودی په ستار گانوان باندې قبضه و کړه او خپل حکومت يې شروع کړ . دلکهنو يې حاکم قدر خان دده سره په مقابلې پېل وکړ او ديو څو مقابلو نه وروسته قدر خان ووژل شو او فخرالدين خان په ټوله بنگاله قبضه وکړه ؛ (۱) دغه وخت چه په دی وخت کښې سلطان محمد تغلق دا وو ۷ کالو د فقط د مشکلاتو سره په مقابلې مصروف او بوخت و او فی الحال د بنگالې خواته نه شو تللی . آخر په ۷۴۰ ه کښې تغلق د حاجی الیاس د غوښتنې سره سم بنگال ته ورسيد او ملک فخرالدين يې ونیو او مړ يې کړ او د هغه د پښت حاجی الیاس يې د بنگال حاکم مقرر کړ او بيرته راغی . د ملک فخرالدين زو م ظفر خان لودی چه د ملتان د نوموړی حاکم محمد خان لودی د نسل څخه و د ملک فخرالدين د نيول

ظفر خان تان او نه د خاور خانم ياتې شو چه د يو نوم مله و خان اودېل سارنگ خان او دېل عادل خان او د خاورم نوم محمود خان و او هر کله چه د ټيمور په سته ۸۰۰ هجري په هندوستان ختمه و کړه نو سارنگ خان په ملتان کښې د ټيمور داسې پير محمد مقابله و کړه او د يو خو نړۍ جنگ ته وروسته په ټيمور ورتيا سره د جنگ په موقع کښې ووژل شو او عادل خان په لاهور کښې دخپلو يو ځير مختصر جمعيت سره د ټيمور (۹۲) زره منظم لښکر سره په مقابلې رسول لږکي که څه هم دې په دې جنگ کښې کما مياښ نشو مگر داراز مقابلې نې و کړې چه د دې دودشمن دواړو ددوی په بېرته اعتراف و کړ او هر کله چه ټيمور دېلي ته ورسېد نو دده مشر دود مله و خان لودي چه اقبال خان خطاب ئې درلود خلويشت زره لښکر سره چه نېر په کامر فلک په کښې د گوتو په شمېر او دېلي دېار نا تجرب کابو خشک پکښې ځير زيات وو د ټيمور ديوالک او دودويشت زره منظم لښکر مقابلې ته ووت او هر کله چه د پير محمد لښکر هم د لاهور د جنگ ته وروسته شامل شوی و نه دې کبله اوس د ټيمور د لښکر شمېر يولک دودويشت زره و نه د ټيمور په هندوستان کښې ټيمور د ظفر خان لودي د اولاد سره ځير و د جنگو نو ته ورسېد و مجبور شو او د ټيمور وروسته مله و خان لودي چه اقبال خان خطاب ئې درلود دېلي ته ورغی او په دغه ځای کښې ئې يو اسلامي حکومت تاسيس کړ او هغه خضر خان مسعود ځاني ئې چه سارنگ خان دلاسه د ميوات په څنگ کولو کښې پټ گرځيده او د ټيمور در اتلونه وروسته هغه هغه تللي او دهندوستان د حکومت مسند ئې د ټيمور څخه اخيستی و په دېلي باندې قبضې ته پرمختل نو د آخر دواړه اته کاله آزاد حکومت کولو نه وروسته د جمادي الاول په لېم سنه ۸۰۸ هجري کښې ئې د ملتان په خوا کښې د خضر خان او گجرات د متحدو لښکرو سره په جنگ کښې دخپل يو عزيز ملوک شاه لودي چه د بهرام خان لودي محوري وو وژل شو او خضر خان ملوک شاه لودي ته دخپل ورور دوز او په مسئله کښې د اسلام خان خطاب ور کړ که څه هم په ملتان کښې د خضر خان حکومت منتقل شو ليکن په دېلي باندې ئې قبضه و نه کړې شوه او په دېلي کښې د اقبال خان لودي وراره د محمود خان لودي محوري دولت خان د حکومت واگې په لاس کښې و نيول او ئې د ټيمور کلوپون ئې ئې د يو دېليان د حاکم خضر خان او دېلي خوا د ابراهيم شاه شرفي خو نور د پاچاه سره کاميابې مقابلې کولې او دېلي ئې د دواړو د بيا بيا محلو او يو د شو او څخه ساته او د بهمن په ئې بيا بيا ماتول او بيرته به ئې وروستو کول په سنه ۸۱۵ هجري قاصدا لښکر مجبور چه د شطرايج د پاچا څخه ئې کوم زيات اهميت او حيثيت نه درلود مې شو او دده دمر کښې نه وروسته د دېلي ټولو امراؤ او شرفاو له علماو په اتفاق سره دولت خان لودي په دې ځير د ټيمور گرچه دې دېلي پاچا شې او په دې ډول سره د سنه ۸۱۷ هجري پوري دولت خان لودي دېلي دېلي پاچا لودا پاچا مورخين د دولت خان اول په نامه يادوي آخر خضر خان د دېلي په نيولو

او د دولت خان اول په وژاو کامیاب شو او د خضر خان او دده د اولادې د حکومت په دوره کېنې ملک شاه لودی چه د اسلام خان خطایب ئی درلود دیره ترقی و کړه او هم د اسلام خان وراره بهلول خان لودی دهند وستان پاچاشو چه دده دلمسی ابراهیم خان لودی د حکومت په دوره کېنې د دولت خان اول لمسی اویا کړوسی دوهم دولت خان د پنجاب صوبه د اروچه بابرته ئی په هندوستان دحلمی کواو ترغیب ارشویق ورکړی و دا دوهم دولت خان دسلطان سکندر لودی په زمانه کېنې د پنجاب گورنر مقرر شوی و دده د نیکه دشوا اویو خیل ملک احمد لودی تغلور واده لخوا من دولت خان اونسرت خان اوبهارخان اوموسی خان لاهورته راغلل او دوهم دولت خان و دینه هیر او مناسب جایه اودنه ورکړل اونسرت خان دملک احمد لودی لودی ته ئی خپله لور ورکړه .

دخان جهان لودی کورنی

دسرت خان ورور دولت خان ته یوه ورځ د پنجاب دصوبه دار دوهم دولت خان په مجلس کېنې چا آواز وکړ او دغه آوازته دولت خان صوبه دار او دولت خان د ملک احمد لودی د واده متوجه شو ددی کار په اثر دولت خان صوبه دار وویل چه دولت خان ته ور وره یما به زه خپل نوم وگرځوم اویا به خپل نوم تبدیل کړه ده ورته په جواب کېنې عرض وکړ چه ستادی ستا خیل نوم مبارک ئی اوزما دپاره بل نوم تجویز کړه لکه چه د پنجاب صوبه دار د دولت خان دپاره شیرخان نوم وټاکه او دینه وروسته به په شیرخان نوم یادیده . هر کله چه د پنجاب د حاکم دولت خان لودی او دهندوستان دسلطان ابراهیم خان لودی درلودو عمروانو او حکومت خاڼه وه ونډله نو په دغه وخت کېنې شیرخان اونسرت خان او بهارخان درلوده وروسته د پنجاب دغه دوان شو او د بهار صوبی ته ئی لخواڼه ورسول په دغه لهای کېنې د پښتو حکومت لار او صه باقی و او هر کله چه په پښتانه کېنې محمود خان دسلطان سکندر لودی لودی او دسلطان ابراهیم لودی ورور پښتو امر او په سلطنت انتصاب کړ نو په دغه وخت کېنې دولت خان چه په شیرخان نوم پاندي ئی شهرت درلود هم ددغی نوی سلطان په عسکر کېنې شامل شو په دغه وخت کېنې فرید خان چه په شیرخان لقب سره ئی شهرت درلود او وروسته دهند وستان شهینشاه شوی وه دسلطان محمود خان لودی سره د جو نپور خواڼه تللی و په دی مفر کېنې دواړه شیرخان دیوبل سره آشنا اوله دی کبله چه دواړه په نامه کېنې دیوبل سره شریک وو په خپل منځ کېنې هیر خواڼه دوستان شو . د جونپور په جنگ کېنې سلطان محمود لودی ماتی و کړه او دولت خان چه په شیرخان نوم ئی شهرت درلود دیوبل شوی بیرته پښتانه راغی اود عسکریت څخه ئی لاسی واخیست او به تبارت ئی پیل وکړ . او هر کله چه شیر شاه هماغسې لور اول کرت دسکسری په خوا کېنې مات کړ نو په دغه وخت کېنې شیر خان (دولت خان) خپل

تجارت پریتود او شیر شاه خفه ورغی او شیر شاه پخوانی دوستی او بیژند گنوی د نظر لاندی
 یولی ده سره ئی د مروت او عزت سلوک و کړ او د ئی د امر او په دله کښې شامل کړه دینه
 وروسته د (مالوه) زمیندارانو او ورتساو شیر شاه ته پدی مضمون عرضونه وکړل چه مونږ ستا
 معلیم او تابع یو او مونږ ته یو سردار دی د پاره داو لېږه چه مونږ د هغه سوه یو لکای
 شو او د همایون کبار آنده له دی علاقی خفه وباسو شیر شاه خپل مشر خوی قطب خان د مالوه
 خواته ولېږه او شیر خان ئی د یو اتالیق په ډول قطب خان سره کړ او له دی کیمه چه د مالوه
 امر او پخپله عریضی لېږلی دی او په دغو عریضو کښې یی د هر راز جانفشانیو افراز کړی و
 او همایون قطب خان سره ډیر عسکرونه لېږه او ده دا خیال درلود چه د مالوه ټول عسکر به
 د قطب خان خواته راټول او غوښته شی لیکن ، هر کله چه قطب خان او شیر خان مالوه ته
 ورسیدل نو همایون د آگری خفه خپل وړه میرزا عسکری او میرزا هندال د شیر خانو ته
 ولېږل او د مالوه امر او پد عهده وکړه او قطب خان ئی یواځې پریشو د او میرزا یانو سره
 یو لکای شو ، هر کله چه قطب خان ته دده ملگرو وویل چه له دی لکای خفه ونښته نو ده
 ورته په جواب کښې وویل چه پرته له ما شیر شاه نور ډیر لکمان لری او لکمان د هر گټه هېڅ
 پروانه لری .

لیکن که ده د میرزا یانو د مقبلی خفه ونښتم ، ودا کبار به زموږ د خاندان او کورنی عزت
 او وقار ته نقصان ورسوی . دای وویل او د خپلو لږو ملگرو سره ئی د میرزا یانو په مقابل
 ټپل وکړ او په ډېره میړانه ووژل شو . هر کله چه قطب خان ووژل شو نو شیر خان ته ملگرو
 وویل چه اوس په میدان کښې څه پدی پاتې او خپل لځان له دی میدان خفه روغ او سلامت
 وباسه شیر خان ورته په جواب کښې وویل چه زه به دا خپله سپینه ډېره شیر شاه ته څه ر ننگه
 ښیم دای وویل او په دښمنانو باندی ئی حمله وکړه او ډېر دښمنان ئی مړه او ژوبل کړل او
 پخپله هم و ژول شو ، هر کله چه شیر شاه د قطب خان او شیر خان ددې واقعی خفه خبر شو
 او د شیر خان څلور واړه لځمان همور د خان او عمر خان او قاسم خان او کمال خان ئی د پغی
 خفه راوغوښتل او دی څلور واړه نه ئی لوی لوی جاگیرونه او څلور غو او ځم او نساری
 ور کړی او د دوی ئی ډېر قدر وکړ او عمر خان ئی لځان خفه وساته او نور دریواړه ئی د خپلو
 جاگیرونو خواته ولېږل او هر کله چه د برهان پور د قاروغی پادشاه سیه سالار هاکم خان لودی
 د شیر شاه په خدمت کښې حاضر شو نو شیر شاه د هاکم خان لور د شیر خان لوی همور خان ته
 واده کړه او شو ورغی وروسته ئی عمر خان هم د خپل جاگیر خواته رخصت کړ ددې څلورو
 ډاډو وروڼو په خصوص کښې ډېر ځله ملگرو شیر شاه ته شکایتونه وکړل لیکن شیر شاه نه د
 هر گټه او هر چا د شکایت په جواب کښې ویل چه تر اوسه لا د ما اوه لځمکه د شیر شاه خان

به وینا سره ده او زده به هیچ صورت د شیرخان هامن بشم خیه کوی د شیرشاهانه وروسته
 سلیم شاه عمرخان او محمود خان د ریته او قنوج او کوالیار او پشانه او منجهن خوانان
 د حکومت د ملکی انتظام د پاره ولېزل او په سنه ۹۵۷ هـ کښې د عالم خان او دنی داور خغه
 د عمرخان غوی دولت خان د کوالیار په فلا کښې پیدا شو او هر کله چه د سلیم شاه دوفت
 وروسته همدی د حکومت واگی په لاس کښې ولېولې نو دده د وروغو سره طبیعت نه لگید
 او تل به له دوی خغه خیه و او په نیجه کښې ده د محمود خان او قاسم خان او کمال خان خجا
 مه ورکړې جاگیرونه پرتو واخیستل او د خیال په فلا کښې یې پسران کړ او دوی خبر یې
 رویدلو سره عمرخان وپتښت او د ماوه په یو د معلوم جای کښې پټ شو او هر کله چه عمر
 د خیال خغه د پسران د لاس لاندی لښکری شیی او اگریس ته وایرې نو محمود خان او قاسم
 خان او کمال خان دوی وایره وروسته یې د خپله حاجی خغه د پسران او قاسم خغه د پسران
 وراړشو او یې وراړ کړل او د دېرو انعامونو او قندارونو د پرتو وروسته یې هیو سره
 دوی هم ولېزل او د پای یې په جنگ کښې محمود خان او قاسم خان د ولېزو وروسته د معلوم
 لښکرو په پرتو دوی سره مقابله وکړه او په دغه جنگ کښې ویرا شه او هر کله
 به عمرخان د خپلو وروغو د مرگت او له دی خبری خغه خبر شو چه حکومت د پشمنو دلالت
 ووت نو د خپل اهل او خیال سره د گجرات خوا ته روان شو او په سنه ۹۶۳ هـ کښې احمد آباد
 ته ورسید او د گجرات مشهور سردار شمس خان فولادی سره یو ځیر شو او هر کله چه
 د عمرخان غوی دولت خان خلای شو نو هغه د گجرات یو ځی پشانی امین حاجی خان سره یو ځیر
 شو او د احمد آباد پخوا اداره نوی خای کښې د دولت خان امین وکړ او د دولت مقرر شو
 او هر کله چه په سنه ۹۸۳ هـ کښې د لښکرو د گجرات حمله وکړه نو په دغه وخت
 کښې عمرخان هم د شیرخان فولادی د غوی عمرخان سره د جنگ په میدان کښې ووژ او شه
 په دغه وخت کښې د دولت عمر ۲۲ کاله و.

سند عالی سره دولت خان

هر کله چه د مقلو لښکرو گجرات وینو و دولت خان د احمد آباد خیمه سوارات ته ولاړ
 د سوارات راجا دولت خان سره د عزت او تکریم ملوک وکړ او د خپلو مصاحبا و ټوله
 کښې یې شامل کړ او په سنه ۹۸۴ کښې د گجرات محاصر شاه ابو تراب دولت خان و سوارات
 د راو فوخت او خان اعظم میرزا عزیز د گجرات سره د درنه یې وړاندی کړ او میرزا عزیز
 کولکه د دولت خان د خپلو مصاحبا نو په دغه وخت کښې شامل کړ او په جهان دار نوم
 دای کښې یې شامل کړ وکړ او هر کله چه میرزا عزیز د گجرات د لښکرو د

دغو پښتل شو نو دمرزا سره دولت خان هم یو لځای په سفر روان شو او په لپار کښې دسروهي نومي لځای به خوا کښې دراجپوتو یو لوی دلی دمرزا عزیز په قافله ناڅایه حمله وکړه دا دیرمه ناز که موقع وه او په ظاهر کښې ددغو خلکو شخړه د لځان ساتلو کومه چاره نه وه دولت خان په دغې وخت کښې لوی کار داو کړ چه دراجپوتو په مشرتبې حمله وکړه که څه هم پخپله ژوبل اوزخمی شو مگر دراجپوتو مشرتبې وواژه او د سردار دمرگ سره سم راجپوت و تښتیدل نو په دې کبار مرزا عزیز دیر شکر و نه و اېستل او په دغه وخت کښې ئې دولت خان ته دوه زره روپۍ او د آس د اتمام په توگه ورکړل او چه مړ کړ نه ورسېد نو د دولت خان دغه کارنامه ئې باچا ته واوروله یاچا دولت خان لځان شخړه راوغوښت تر دغه وخته پورې د دولت د مخ پر هار لایه پوره ډول سره نه وه جوړه شوی یاچا دده په دې کار دیر خوشحال شو او دخپلې ووزې شخړه ئې طوس شپې او کمپنه کوزه کړه او دولت خان نه ئې ورکړه خو ورځې وروسته مرزا عزیز کو که د یاچا شخړه خپه شو او خپله وظیفه ئې پرېښودله او په کور کښې کښیناست لیکن دولت خان سره ددې هم دمرزا عزیز ملگرتیا بری نه شو دله مرزا عزیز عبدالرحیم دپرخان لځوی چه مرزا خان خطاب ئې درلود او تر اوسه ورته د خان خاوان لقب راوړ کړ شوی خپل لځای ته راوغوښت او دولت خان ئې دلاس نه ونيو او مرزا خان ته ئې وسپاره او دا ئې ورته وویل چه دا یو امانت دی چه زه ئې تاته سپارم دده شخړه هېڅ وخت غافل نشی او تل ورسره دخپلو ورنو غوندې سلوک کوه په دې خبره مرزا خان دیر خوشحالی ښکاره کړه او دولت خان ئې دخپل لځان سره بوته او دخپلو ورونو شخړه به ئې ورسره زیات ښه وضعت کاوه او دیر بری گران و او هېڅ کله به ئې نه خپه کاوه په سنه ۹۸۴ ه کښې د دولت خان او مرزا عبدالرحیم به منځ کښې تعلقات قاېم شو په سنه ۹۸۵ ه کبر شهپاز خان کسبوه او مرزا خان به اودې پوراو میوا د حملې دپاره ولېږل را ناېر تاب د بانسواړې غرونو ته و تښتید او په نوبه لمیر او دی پور شاهي لیکرو قبضه وکړه په دې جنگ کښې دولت خان دیر جنگ او د قدر وړ څه متونه وکړل او دینه وروسته په سنه ۹۸۹ ه کښې اکبر میرزا عبدالرحیم دمظفر گجراتی په خلاف په گجرات باندې د حملې دپاره ولېږه او په دې جنگ کښې هم دولت خان مرزا عبدالرحیم وساته او داراز په مېړانه او زړور تیا ئې حملې وکړې چه د جنگ ټول مشکلات ور باندې آسان شو او د گجرات ددې کامیابی او فتحې په مسئله کښې مرزا عبدالرحیم ته د خان خاوان خطاب او پنج هزاری منصب ورکړ شو او دینه وروسته د سنده د مسخر په مسئله کښې دولت خان داسې مېړانه او لځوانه مړی ښکاره کړه چه یاچا ورته دوه زاری منصب ورکړ او د سنده (سنده) د کامیابی او فتحې کاغذونه د دولت خان دنوم په عنوان معنون کړې شو او په کوم وخت کښې چه شهزاده مراد ددکن په فتح مامور شو نو خان خاوان ئې د شهزاده سره د اتالیق بهیث ولېږه او دولت خان هم د خان خاوان سره و او خان خاوان به یې د دولت خان د سلا او مصلحت شخړه هېڅ کار نه کاوه او هر کله چه مراد مړ شو نو یاچا

دده ورور دانیال بدکن اعظم مقرر کر او خان خانان دولت خان دواړه دده (داتالقی) په
 حیث مقرر شو او شهزاده دانیال دخان خانان زوم هم و او هر کله چه دغه شهزاده ته دا خبره ښکاره
 او معلومه شوه چه دولت خان څخه نه زه دښه فکر او صحت برای خاوند او نه زړه ورسره ی پدا
 کولی شم یو خان خانان نه ئې وویل چه دولت خان ماته را کړه ددی فرمایش په جواب کښې خان
 خانان اول خپل غدر وړاندې کړل. کښې هر کله چه شهزاده خپلې مینې یعنی دخان خانان اورته
 ددی فرمایش په علمې کړ او کښې تیر زیات تا کید او اصرار کړی و او پخپله هم شهزاده په
 دغه نظریه ټینګه ولاړ و او خان خانان شهزاده په جواب کښې وریل چه داسه شاه پخپله د دولت خان
 په اختیار کښې د اوښامه اختیار کښې دده هر کله چه دا خبره دولت خان ته وویل شوه او هغه په
 جواب کښې وریل چه لخوا اختیار دخان خانان په لاس کښې دی که خان سره می ساتی او که جلا
 کوی می اوزه به ښخ کله به خپله خوښه اوده څخه دجلا کیدو خیال و نه کړم په نتیجه کښې د پیر
 اصرار نه وروسته دصفری په مياشت سنه ۱۰۰۹ کښې دولت خان د شهزاده په تلو سلبو کښې
 شامل شو او شهزاده دانیال د دولت خان په راوستلو او حاضرولو دومره خوشحالی ښکاره کړه
 لکه چه یو دیر لوی سلطنت ئې حاصل کړی او پیر تیر لوی حکومت ئې قبضه کړی دی شهزاده
 دولت خان ته دمسند عالی خطاب ورکړ او دښه وروسته ئې دخیلو یولو چارو مدار الهمام او اختیار
 دار ئې دښه وروسته اکبر پخپله برهان پور ته ولاړ او شهزاده ئې داحمد نگر څخه برهان پور ته
 راوغوښت شهزاده دخپل پلار دحکیم او غښتنی سره سم برهان پور ته لاړ او دولت خان ئې په
 احمد نگر کښې پرېښود په ۲۸ د شعبان سنه ۱۰۱۰ کښې مسند عالی دولت خان په احمد نگر
 کښې مړ شو او دده عمر په دغه وخت کښې (۵۲) کاله و دده جنازه برهان پور ته یوړل شوه او
 په دغه لار کښې ښخ کړ شو دمسند عالی دولت خان د عمر خان لخوا دی چه مؤرخین ورسره
 دولت خان سوم یعنی دریم دولت خان وایي او که دریم دولت خان داسه نوم د دولت خان په لار
 شېر خان نه وی مشهور شوی نو هغه ته به دریم دولت خان او نه دده څلورم دولت خان
 ویل کېده . پیرزا عبدالرحیم خان خان خا نان به ویل چه که یو سړی هر څومره
 دیر اوصاف واری مگر کوم رعب او قبح هم لری لږ کښې دولت خان بودار از شخص و چه مایه
 هغه کښې پراته او اوصافو کوم عیب نه دی ایډلی او که انسان غواړی چه ارومرو دی دولت خان ته
 کوم عیب منسوب کړی نو هغه به داوی چه دولت خان د ضرورت څخه زیات همت در لوبه او دایو
 دار از عیب دی چه دیر اوصاف دی ورڅخه زار او قربان شی .

دمسند عالی دولت خان څخه دده لخوا ښه نوي ووجه دیو نوم محمد خان اودېل ووم پیر محمد خان
 راودی دواړو ښامنو هم دخپل پلار سره بر لاری ددکن په جنگ ک کښې خپله عمر په ښکاره
 کړی او ددیر وړ خدمتونه ئې کړی و او دا دواړه لخوا نان پرته له مسکریات دفتو او دمبارت څخه

دیوره علم اوفضل خاوندان هم دوشهزاده دانیال دغه دواړه وروڼه په خپلو مصاحبینو کښې داخل کړی، اوددوی هر راز رعایت به یې کړاوه اوددوی روزنی ته به یې ډیره توجه کوله په سنه ۱۰۱۱ هـ کښې د دولت خان لودی محمد خان مړ شو اوله ده څخه یو خضر خان نومی لودی پاتې شو او په دې وخت کښې د مسند عالی دولت خان صرف یو پیر خان نومی لودی پاتې شو هم دغه پیر خان د دولت خان لودی دی چه وروسته ورته د خان جهان لقب ور کړ شوی او تر نن ورځې پورې د خان جهان لودی په لقب او خطاب شهرت لري او هم دغه شی ددی کتاب د لیکلو اصلي باعث او حقیقی موجب دی

خان جهان لودی

په سنه ۱۰۱۰ هـ کښې پیر خان د دولت خان لودی لودی دوشهزاده دانیال په مصاحبت کښې شامل شو د پیر خان قابلیت او اهلیت د پیر زر دوشهزاده توجه ځانته جلب کړه اوشهزاده لودی د بیلار اسم البدل وگانه اودده اختبارات اوافتهادار یې د پیر زیات کړه او د دولت خان لودی چاری او وظائف یې دده وسپارلی اود دی الحقیقی په لاسی ورځ سنه ۱۰۱۳ هـ شهزاده دانیال به د کن کښې وفات شو

اودده مړگک نه شپږ نیم میاشتی وروسته د جمادی الثاني په ديار لسم ۱۳ ورځ سنه ۱۰۱۴ هـ اکبر هم مړ شو اوشهزاده سلیم دا کبر د مړگک نه وروسته چه جهانگیر لقب یې در اود په تخت کښېناست په سنه ۱۰۱۳ هـ کښې چه شهزاده دانیال ژوندی ونه کړ نه یې پیر خان څخه ددی خبری پغام او خبر ولېږه چه ته ما څخه راښه غالباً جهانگیر پیر خان اودی کبله خپل خان څخه راوغوښته اود شهزاده دانیال څخه یې جلا کړاوه چه هم د شهزاده دانیال د سلطنت د تخت په نیولو کښې د جهانگیر رفیب و او هم نه د جهانگیر رقابت کولی شو او پیر خان دخوا نمدی اوقابلیت د شهرت څخه جهانگیر نه رسیدلی و لیکن که څه هم جهانگیر پیر خان ته هر راز اطمینانونه او طمعی ور کړی لیکن پیر خان دا خبره غوره نه کړه چه د شهزاده دانیال څخه جلا شی په کوم وخت کښې چه اکبر وفات شو نو په دغه وخت کښې خان خانان او پیر خان دواړه په برهان پور کښې واودد کن د معاملاتو په اصلاح او حل کولو کښې مصروف و میرزا عزیز اومان سنگه دواړه ددی خبری مخالف و چه جهانگیر به تخت بندې کښې اوددی غوښتل چه د جهانگیر لودی خسرو به تخت باندې کښیږي خسرو دمان سنگه خور یې اود میرزا عزیز داماد اوزومو که شهزاده دانیال ژوندی وی نو خان خانان به د دانیال دپاره د جهانگیر په مقابل کښې ډیر کوشش کړی اودانیال به یې په تخت باندې کښیږي او پیر خان به هم په دی کوشش کښې برخه اخستی وی لیکن پیر خان او خان خانان دواړه د دانیال د وفات لایخوا ددی تسکین او مصیبت څخه خلاص کړی و او په دې وخت کښې جهانگیر هم د خان خانان او پیر خان څخه کومه اندیشه او پوره نه در لیدله

اوهم داسب وچه جهانگیر به تخت باندی، د کیناستاو سره سم خان خانان ته ددکن مهماتو دا تمام مسند او خلعت ولبیزه او پیرخان ئی خیل لخان خخه راوغوشت خان خانان د شاهی ایاجیانو سره، د غریبی په ډول یو مسکتوب په دی مضمون ولبیزه چه پدی وخت کشې په پنج صورت د پیرخان ټیگه لودی لځای خخه مناسب نه دی هر کله چه جهانگیر لادیخواخه دا خبره غوښتله چه پیرخان خیل لخان خخه راوغواړی نو د خان خانان دغی پیشنهاد لاد جهانگیر دشوق اور تیز کړی اودوباره تاکیدې حکم ئی په دی مضمون صادر کړ چه بلا وقفه پیرخان ماشخه راوالبیزه ددی حکم په رسیدلو پیرخان د پیرخان بورخه روان شو او هر کله چه په لاهور کښې جهانگیر خسرو نیولی او حسن بیگ او نور وته ئی سزا ورکړی وه دی د جهانگیر په خدمت کښې حاضر شو جهانگیر د پیرخان بهر اتاو دیر خوش شو اود صلابت خان خطاب اودوه هزاری منصب ئی ورته ورکړ اودینه وروسته جهانگیر د کابل په اوړی روان شو او پیرخان اودی چه صلابت خان اقب ئی درلود هم دخیل لخان سره کابل ته بوته په دی سفر کښې په ورځ تر ورځه د جهانگیر توجه د صلابت خان په خصوص کښې زیاتېدله او هر کله چه د کابل به جهانگیر بیرته لاهور ته راغی اوصلابت خان ته ئی پنج هزاری منصب اود خان جهان خطاب ورکړ او په خپله فرزندى باندی ئی هم مقتدر کړ.

لیکه چه پاچا په خپله قلم دایت وایکه.

فرزند خاص شاه شد از قدرت الله
خان جهان مرید جهانگیر یاد شاه

و ددی بیت دلیکونه وروسته ئی ملا احمد مهر کن را وغوښت او ورته ئی حکم ورکړ چه ایت دگونی په عمی کښې وکینه اورائې وده او هر کله چه ملا احمد گوته تیاره کړی د پاچا حضور ته را وده نو پاچا په خپل لاس دغه گوته خان جهان ته ورکړه هر کله چه حاسدینو به خان جهان د پاچا دغومره اطف او مرحمت او عنایت ولیدنو موقعه ئی پیدا کړی او پاچا ته ئی د خصوصى ډول وویل یو یشتون ته دومره جگه مریه ورکول او په لځو والی نیول د عقل او احتیاط خخه اری کار ددی به جهانگیر د حاسدانو دغو خبرو ادولی او معکوس اثر وکړ او بله رځ ئی به دربار کښې خان جهان ته مخصوص خلعت او مخصوص آس او دجواهر و تسبیح مرصع ختجر او کمر بند او په زرو جرا و شوی نوره ورکړه او دقزوار امر او او د ذیرانو شه ئی په یو جگه ممتاز لځای کیناوه اوله ټولو خخه ئی ورته جگه رڼه ورکړه.

هر کله چه جهانگیر دار السلطنت آگری ته ورسید نوده د مرزا عزیز کوکه دو ژلو اراده کړه او ټولو امر او د پاچا ددی ارادی تائید وکړ. خان جهان په دی مجلس کښې نه و شریک یی او شاید چه دی په دغی مجلس کښې چا قصداً نه و شریک کړی هر کله چه خان جهان چه ددی ارادی خخه خبر شو نو بېله د پاچا حضور ته حاضر شو او په دیره آزادی سره ئی

ورنه په دې ډول عرض وکړ چه دخان اعظم مور (جېجی) ستایلاړ ته ټی ورکړې بډی اودخان اعظم پلار شمس الدین محمد خان (انگه) په هغه وخت کېنې چه سلطنت په خطر کېنې و بیرم خان ته سخت شکست ورکړی دسلطنت بنیادی کسک کړی و او هم دغو کار نامو حاسدان دی خبری ته مچېدر او آماده کړل چه هغه په تاباندی مړ کړی اوسره ددی چه هغه ستایه پلار خیال بخان فدا کړی دی - دمرزا عزیز کو که کار نامی او داخبره چه اکبر به دهغه دیر ازونه وړل هرچا ته ټیکاره ده مرزا عزیز ستا سره دی او ستا د عزت او عظمت بخای دی او دهغه به اضطرابی غلطی دومره سخت گیری کول او هغه سره دغه د بی مهری سلوک هیڅ کله ستا دشان سره مناسب نه وی په پاچا باندی دخان جهان و بنا پوره اثر وکړ او هم په دغه وخت کېنې ئی دمرزا عزیز چه خان اعظم لقب ئی درلود ټول لغز شونه او سپوی معاف کړی او اوه هزاری منصب او خلعت او آس ئی ورکړل :

که څه هم عبدالرحیم خان خانان دجهانگیر په تخت باندی د کیناستلو په موقع کېنې دجهانگیر مخالف اومزاحم نه و اونه دی په دارالسلطنت آگره کېنې په دغه وخت کېنې موجود ؤ لیکن دجهانگیر په تخت باندی د کیناستلو څخه لنډی ورځی وړاندی دی ددغی کار مخالف و اوهم له دی کبله په دغه وخت کېنې یعنی په تخت باندی د کیناستلو نه څه ورځی وروسته دجهانگیر انتقامی جذبی حرکت وکړ او ده دخان خانان پنځه زری منصب اودامارت اول سامان او ټول جاگیر او نور شبان ضبط کړل او خیال ئی درلود چه دی نظر بند کړی او د دربار امراء هم دخان خانان مخالف او بد خواه وو او که چاده سره همدی هم لرله نو هغوی دومره چرئت نه درلود چه دخان خانان په خصوص کېنې کومه دخیر خبره وکړی شی په دی ناز که موقع کېنې چه لمحکه او آسمان ټول دخان خانان مخالف لېدل کېدل خان جهان لودی خپل شرافت او انسانیت په دی ډول ټیکاره کړ چه په آزادانه لېچه اودول ئی په دربار کېنې پاچا ته په دی مضمون عرض وکړ چه خان خانان دسلطنتی کورنی پخوا ئی نمک خور او روزل شوی دی او دده ذلیلول اورسوا کول او دته ضرر او نیکلیف رسورد شاهانه ذات سره مناسب نه دی او دینه وروسته ئی داشمر و اوست :

چوپړ آتې فرومی نه برد از بی آنگه شرم دارد ز فرو بردن پرورده خویش

دخان جهان دی خبرو د فحشین اد تازیانی کار ورکړ او دجهانگیر په زړه کېنې ئی دهغوی او دگنډر ټیکلی او غوره او صاف برته ژوندی شو اودخان خانان منصب او جاگیر ئی بیرته ورکړل او ددکن په نظامت ئی مامور کړ . دینه وروسته جهانگیر بیادوباره دخان خانان څخه له دی کبله خپه شو چه ده دغشیر جی حبشی سره دوستی پیدا کړی او دجانه نومی بخای

او نورو بخاږو خو کلي او پانډی نې په خپله خوښه غنبرجې حبشی ته ورکړی وی . خان خانان آگری ته وغوښتل شو او زړدی وه چه دته یوه دعبرت وړ سزا ورکړی داواری هم خان جهان دسره و دنگل او د خان خانان سفارش نې و کړ او په یو دا راز لطیف او عاقلانه ډول نښی پاچا یوه کړ چه دغه ټول فیض او فخر ساده شو او دخان جهان څخه نې دخان خانان ضمانت واخیست او بیرته نې دوکن نظامت ته ولېږه .

پورته مو داخبره ذکر کړیده چه دخان جهان لودی پلار نرویم دولت خان دسرا عزیز او مرزا عبدالرحیم سره په کوم ډول تعلقات او دوستی درلوده . خان جهان دخپل پلار ددی دواړو محبسانو او قدر دانانو حقوق په ښه ډول سره ادا کړل . لیکن دټولو څخه د حیرت مقام دادی چه په کوم وخت کښې جهانگیر دراجه مان سنگه دامتیهال اراده وکړه نو په دغه وخت کښې هیچا ددی خبری خیال او گمان نه درلود چه کم یو مسړی به دمان سنگه په خصوص کښې دسفارش اقدام وکړی او یا به په دی خصوص کښې خوله بیرته کړی مان سنگه دغه مسړی و چه ده غوښتل چه جهانگیر دتخت څخه معزوم کړی اودا کښې دمرگ نه وروسته نې دی دپاره چه خبرو په تخت کښېنې ډېر زیات کوښښونه وکړل او هم نه خان اعظم مرزا عزیز کو که غواولی او په دغه خیال او کار کښې نې دمان سره نې شریک کړی وو جهانگیر به خپل زده کښې دمان سنگه څخه ډېر نفرت درلود لودی به راجپوت او پانډی ډېر بد گمان شوی و دجهانگیر په دربار کښې هېڅوک داسی شخص نه و چه دغه دمان سنگه به خصوص کښې دخبر کومه خبره وکړی شی لیکن په دی موقع کښې هم خان جهان لودی وړاندی شو او هغه پاچا ته دمان سنگه دکار نامو اوقدا کارو هغه دامتیهال واوراوه چه دا خبره دتوره کښې نې کړی دی او دی مطلب ته نې هم پاچا ملتفت کړ چه دپاچا دپاره دسلطنت داستحکام اورونکی دپاره دعفوی نتیجه دانتقام څخه ډېره ښه او غوره ده لیکه چه جهانگیر دمان سنگه دقتل دارادی څخه صرف نظر وکړ او ډیر مناسب جاگیر دور کولو نه وروسته نې ددکن خواته رخصت کړی او دی په هم دغه لڼای کښې مړ شو . گویا خان جهان او دی ددی خبری قبیله کړی وه چه دهر شاهي معنوب سفارش وکړی اودهر معزز شخص عزت محفوظ وساتی اوتل به نې ددی خبره کوښښ کاوه او که خان جهان لودی نه وی او جهانگیر به دغه دریواړه امراء یعنی خان اعظم مرزا عزیز کو که او عبدالرحیم خان خانان او راجه مان سنگه وژنی وو او دپاچا پاك لاسونه به ددوی په وینو سره شوی اوده هندوستان په بدنامو پاچایانو کښې به شامل شوی و . او دشاه جهان ددوری هېڅ یو مؤرخ د خان جهان لو دی هغه کار نامی او دجهانگیر په دربار کښې دده هغه اقتدار چه دته خدای ورکړی وه دی کیله مفصل نه دی لیکلی اونه نې لیکلی شو او دا لیکه چه دشاه جهان په وخت کښې خان جهان لودی دسلطنت دځمکې او

باغی اوطافی گنبد کعبه لکه چه به و دانندی کرینو کنبی به مونبرده زده ژویلوو نگی
 داستان بیان کرو . دا پورته ذکر شوی اکثر معلومات او حالات د مفرن افغانی نو می هغه
 کتاب څخه اخیستل شویدی چه د جهانگیر په دوره کنبی حبیب الله هروی تصنیف کړیدی .
 ددکن دسلطنت نظام شاهي او دپای تعلقات دهر خراب شوی و جهانگیر شهزاده پرویز
 دکن خواته ولېږه لیکن شهزاده درخستولونه وروسته ددی خبری ضرورت محسوس شو چه
 باید دغی خواته یوزیر دست سیه سالار اود تدبیر خاوند ولېږل شی ، ددربار امر او د خان
 جهان لودی امر او اقتدار ته نشو کښلی او ټولو به دده د حسد په سترگو محسوس او نه دی
 کبله دوی داخبره غوښته چه په کومه وسیله خان جهان لودی د پاچا څخه بیل او جلا کړی
 او هم ددی مشکوروی په امر آواز دا مشوره او دا نظریه ښکاره کړه چه پسرته دشان
 جهان لودی بل دا راز غوره او د تدبیر خاوند شخص نشته چه هغه ددکن مهمات او مشکلات
 په چه شان سره حل کړی شی اودا مشوره بالکل معقوله او په لایوده اونه په دغه دربار کنبی
 د خان جهان لودی غوندی بل شخص و جهانگیر طوعاً او کرهاً دخپل پلوی څخه دشان جهان
 جلا کیدل غوره کړل او خان جهان د سنه ۱۰۱۹ ه . په اوتلور کنبی شهزاده پرویز څخه
 برهان پورته ورسید اوددکن په مهماتو کنبی شریک شو اودصرفی په ۱ سنه ۱۰۱۹ ه . کنبی
 دملیکایور دچنگیز په میدان کنبی خان جهان او دده وراره خضر خان ددکن دلتیکو سره
 په مقابلو کنبی د خپلی پښتون ولی حق ادا کړ او خپله لوانوردی اومبراته کی خلیکونه
 ښکاره او په دکن کنبی لی د دیلمی د سلطنت رعب او شان ښکاره
 کړ عبدالسر حسیم خان خاندان د اتالیق په توگه د شهزاده جلا کیدل
 تر اوسه دوی کرم بو کیدل ته وکړی شوی د خان جهان لودی په رسیدلو ددکن د مهماتو رنگی
 او بڼه بدل شو او هر کبله چه د نظام الملک لیکرو د خان جهان لودی بمقابل کنبی خوواری
 ماتې وکړه او بدغه وخت کنبی د غنبرچی حبشی ته خوا دروغی درخواست راغی که څه هم
 خان جهان لودی او شهزاده پرویز دواړه دروغی طرفداران نه وولیکن خان خاندان او دلیکر
 نور مشران روغی ته آماده شو او غنبرچی حبشی د بالا گهاټ او جالنه خوا علاقی دوی ته
 وکړی او د یو مغلوب په حیث لی برعه وکړه . ددی روغی نه وروسته شهزاده د خان خاندان
 او خان جهان سره برهان پورته راغی او دا ځای بدغه وخت کنبی ددکن د ناظم مرکزو
 د رجب د میاشتی په اوم سنه ۱۰۱۹ ه . کنبی مهابت خان د پاچا له خوا راوړسید او خان خاندان
 به نی پدی مضمون شاهي حکم راوړسید چه فی الحال خپل ټول وظائف خان جهان نه و سپاره
 او آکری ته راځه لیکه چه عبدالرحیم خان خاندان د شهزاده اتالیقی او ددکن ټولی چاری
 خان جهان ته وسپارلی او مهابت خان سره آکری ته روان شو خان جهان تر یوو پښتو میاشتو

وری د شهزاده اتابقی او د بر آراو د کن ناسظم او حاکم و - او در پنج الاول په د و همه
رخ سنه ۱۰۲۱ کښې ارادت خان چه خان اعظم خطاب ئی در اود د شهزاده اتابقی مقرر
و او برهان پورته راغی او خان جهان اودی پخپل حال د سیه سالاری په عهده پسانی شو
شعبان په ۱۹ سنه ۱۰۲۱ ه کښې خان اعظم شهزاده پرویز د برهان پور څخه د خپل ځان
ره دولت آباد ته روان کړ ، جهان گېر ددی خبری حکم ور کړی و چه د برهان پور د موسم
تیریدلو او د سپېل د ختلونه وروسته باید د برهان پور لښکری د شمال او مشرق له خوا او
گجرات حاکم عبدالله خان فدوی د علی مردان خان او خان عالم سره د شمال او مغرب له
واړه په دوات آباد حمله وکړی ددی حکم او فرمان سره سم خان اعظم د برهان پور څخه
یان شو لیکن پدغه وخت کښې د احمد نگر شاهي نظام لښکرو د خاندیس په صوبه حمله شروع
پی وه او له دی کبله د خاندیس د صوبی د حفاظت د پاره خان جهان مقرر شو خان جهان
روهيکړی پخوا کښې د نظام شاهي لښکری مانی کړی او د دکن د لښکرو ملا ئی ماته کړه
په شلو ورځو کښې ئی دننه د ننه د خاندیس او د خاندیس د سرحداتو څخه حمله راوړو نکي
غلزل او ددوی خطر ته ئی بالکل په اطمینانی ډول سره ور که کړه او له دی لځای نه
شهزاده په اورچه ډېر ورو ورو د دولت آباد خواته وړاندی کېده روان شو او هغه سره
لځای شو او دغه لځای ته رسیدلو سره سم ئی دا خبر واورید چه غنبرجی حبشی یعقوب خان
شلو زرو سپرو سره د بالا گهاټ ته په خاندیس باندی د حملی کولو د پاره لښکرلی دی او
ی خبردار ویدلو سره سم خان جهان اودی پدی خیال د بالا گهاټ په اوروزان شو چه دغه
م شاهي لښکری مانی کړی او د هغی خوا څخه بیرته دولت آباد ته راشی او پدی چپاؤ
پي راجه مان سنگه او صورت سنگه هم خان جهان اودی سره ملگری وو - هر کله چه دی
گهاټ ته ورسید نو د د کښانو لښکرو ته ئی مانی ورکړه او دېته وروسته خان جهان اودی
دلت آباد خواته وخوژید په دولت آباد باندی د حملی کولو تاریخ د پخوانه قاکل شوی و
باید په محمدغه ورځ عبدالله خان فسوی او خان جهان اودی د دواړو ډډو څخه حمله وکړی
جهان اودی د بالا گهاټ څخه فارغ شوی د دولت آباد خواته په یو دا راز وخت روان
و چه باید دی پدغه قاکل شوی تاریخ دغه لځای ته اړو ورو رسیدلی وی لیکن یوقدرتی
ده ته پېښ شو او هغه داو چه په لبار کښې په دوی باندی یو دا راز سخت باران شروع
چه لښکرو خبری ته اړ او مجبور شو چه دوه درې ورځی حصار او پسه یو لځای کښې
شی او هر کله چه دباران څه قدرته دوی ته مهلت ورکړ نو دوی د دولت آباد خواته
ر شو - سره ددی چه عبدالله خان فدوی ته دا خبره معلومه وه چه خان جهان اودی تراوسه
د آباد ته ندی را نژدی شوی او دوه درې ورځی لنډه به وکړی لښکر سره ددی ده

یوالمی پدی خیال چه دولت آباد فتح نمایه نوم تمامه شی د خان جهان انتظار نی و نه کړ او عمله نی و کړه
او د دولت آباد نه دولس کړو ه بیرته په بیضا پور نومی لځای کښی نی د منبر چی حبشی
سره مقابله وشوه او عبدالله خان پدغه مقابله کښی مانی و کړه او و تښتید او علی مرد انخان
او مرزا میر خوردار خان چه خان عالم خطاب نی درلود دواړه سرداران ژوبل او گرفتار
کړی شو خان جهان لودی د دولت آباد څخه ۳۴ کړو ه بیرته وچه ده د عبدالله خان د مانی
او تښتید او او د دواړو سردارانو د ژوبلی او نیولو خبر واورید او دغه حال ورته معلوم شو په
دغه لځای کښی خان اعظم هم دخپلوالیکرو سره د خان جهان سره یو لځای شو او شهزاده ورو ستو
په ملسکا پور نومی لځای کښی اقامت کړی و هر کله چه شاهی لیکر د عبدالله خان د مانی او
علی مردان خان او خان عالم د اقامتو اومانی او نیوانه خبر شو نو ددوی او ددوی د سردارانو
حوصلی ټپتی او خرابی شوی او نیولو دا خبره ښه او مناسب و گڼله چه باید بیرته برهان پورته
ولاید شو لځکه چه د دښمن لیکر ډیر زیات اوشاهی لیکر و ته د جنگ دواړو مودرا رسواو کوم
پوره انتظام نشته دی د خان جهان لودی د بیرته تللو څخه با لیکل انکار و کړ او
دوی ته نی وویل چه تاسی ټول بیرته ولادشی اوزه یوالمی دخپل شخصي سر سره دلته پاتی کېنم
اوبه دښمن حمله کوم دا اختلاف ډیر وړدشو او خبره دی بدته ورسیده چه خان اعظم اومان سنگه
او نور سنگه یو بندیده او خواجه ابو الحسن او نور ټول سرداران د خان جهان لودی خیمی ته
و رغلیل و نیولو دا خبره غوښتله چه دی په مرزا عذر بیرته تللو ته آماده او دی په دی خبره
رضا او ادار کړی چه بیرته ولادشی مگر خان جهان با لیکل دی کسار ته آماده نشو په دی
اصرار او انکار کښی نری ورغی تیری شوی او د نظام شاهی لیکر و ټپنی د ستی ددوی
دلنیکر لځاوته را نودی شوی او خپل جسارت نی دوی ته ښکاره کړ چه دغه دښمنی دوی
ماتی کړی او بیرته نی ولفلوی ددی قضی د فیصله کولو او د خان جهان د بیرته یو تلسو دپاره
مان سنگه او خواجه او ابو الحسن او نورو سردارانو داند پیر غوره کړ چه باید یوسف تیار کړشی
لځکه چه په دی مضمون پسند و لیکل شو چه خان جهان په هېڅ صورت بیرته تلسوته نه آماده
کېنری مونږ د حکومت مفاد اوشاهی مقاصد په نظر کښی نیولی دا خبره مصلحت گڼو چه له دی
لځای څخه بیرته وگرځو او دولت آباد خزانه بالیکل وړاندی ولاد نشو مونږ ټول خان جهان
په دی خبره مجبور و چه بیرته ولاد شو او که زمونږ دا نظر به د پاچا خوښه نه شوه نو مونږ به
د شاهی عتاب وورد اومستحق یواو د خان جهان ددی خبری او مسئولیت سره کوم ربط او علاقه
نه لری مونږ دا کاغذ خان جهان ته د سند په ټول وړ کړو هر کله چه په دغه سند ټولو
امضاء گانی و کړی اومکمل شو او دغه سند خان جهان ته وړاندی کړی شو نو دی بیرته تلسوته

تبار او آمده شواپسکن تراوسه لادوی روان شوی نه دو چه دملکسا پوره دشهزاده کاشانه به دی مضمون را ورسیده چه داحمد نگر نظام شاهي حکومت دبیجاپور عادل شاهي حکومت به ذریعہ دروغی درخواست کړیدی او دبیجاپور دسفارت نه مونږخه را رسیدلی دی به غرضی دول چنگکه معطل کړی اوټول سرداران او امرآ د خپلو لیکرو سره ملکسا پور نه بیر ته دی دیارہ راشی چه دروغی به شا اوخوا کښی مشوره وکړو- لکه چه ټول ملکسا پور ته ور سیدل اوصالح نامه ترتیب شوه .

هر کله چه به ملکساپور کښی صلح نامه لیکل کیدله او تکمیل نه رسیدله په شلم دمحرم سنه ۱۰۲۰ هـ کښی حبیب الله هروی دخان جهان لودی ملازم د مخزن افغانی نو می کتاب به لیسکلوپیل وکړه او په اسم دمحرم سنه ۱۰۲۱ کښی به برهان پور کښی ئی دا کتاب خلاص او ختم کړ. دصلح نامی دتحریر او تکمیل نه وروسته شهزاده یوزیز دملکسا پور شخه روان شو او دمحرم دمیاشتی په آخر سنه ۱۰۲۰ هـ کښی داهرا و سره برهان پورته ورسید او دریمع الاول د میاشتی سنه ۱۰۲۱ هـ پوری خان جهان لودی په برهان پور کښی دشهزاده یوزیز سره و او دریم الاول په دوهم تاریخ سنه ۱۰۲۱ هـ شاهي حکم سره سم خان جهان لودی دبراردصوبی گورنر مقررشو او دبرهان پورته دایچ خوانه روان شو جهانگیر دبرار دگورنری فرمان به خپل قلم لیکلی او دخلامت اوتوری سره ئی ده ته لږخلی و په دغو وختو کښی دبرار صوبه یوه سرحدی صوبه وه او ددی صوبی دحکومت دپاره دیر هو ښار او معتمد شخصی یکارو- اوهم به دی کال دتمبان به میاشت کښی دجمعی به شپه به ایلچپور کښی خان جهان به خوب کښی د حضرت عالی الله علیه وسلم زیارت وکړ خان جهان چه سپار د خوب به را ویش شو نو ددی خو شحالیا به اشر تی خپل ټول مال اوخته به فریبا و وویشه او به ایلچپور کښی خسان جهان دذالحجې ۱۰۲۲ پوری ټاټی شو او ددی سرحدی صوبی انتظام ئی په ډیر ښه شان سره وکړ دلته به ده شخه ډیر علما او صالحا اوصوفین راټول و او په دی لړای کښی به دده دسمرا و وختونو ډیره برخه دعالماو اوتو خلکو په مجلس او مصاحبه کښی تیریدله ډیره ایلچپور کښی دجهانگیر شقه پورچاپه به خپل قلم لیکلی وه خسان جهان شخه را ور سیده چه دهنی الفاظ دا وړ .

فرزند سادات مند صاحب اقبال گوهر درج دوات واجلال منظور انظار مرید با اقتدار خان جهان باستفاضه انوار خاطر داش آرای منظور و معروض بوده خاطر اشراف اقدس مآرا نگران خود شناسید و چون مهمات دکن عمده التلک د رکن السلطنت خان خانان سپسالار وابسته بالفعل مهمی که باعث توقف آن فرزند در میان نیست بآید که خود را متوجه در گاه سازد و اگر درین باب تعطیل نماید پس ازین به طلب او چیزی نوشته

نخواهد شد - ددی شاهی شقی به رسیدلو بگوان داس دسلطنت و کینل چه به ایلچیور
 کینی و خان جهان ته می ددی خبری مشوره ور کره چه باید ته اورو رو په دی خصوص
 کینی شاهزاده پرویز او خان خیابان سره مصلحت و کری ددی وینا په اثر خان جهان
 برهان پورته اطلاع ور کره او شاهزاده به ددی کیفیت خبر کر او ددی اطلاع او مصلحت به
 جواب کینی شاهزاده فی الحال خان جهان ته ولیکل چه ته ایلچیور بالکل پری نذر دی
 اوزه به پاچا ته ستایه خصوص کینی ولیکم چه به دی موقع کینی د ایلچیور خغه د خان جهان
 تللی به هبغ صورت مناسب ته دی شاهی در بارت ته شاهزاده ددقی خط رسید لو او
 د خان جهان پاچا خغه نه ورتللو حاسدانو ته دخبرو جوړ ولو موقع ور کره او هغو راز راز
 دروغ شکا پتونه جوړ او د پاچا به زده او دماغ کینی می دا خبره کینولنه چه خان جهان
 بغیله دا خبره نه غوازی چه در بارت راشی او دا بکله چه هغه د دکن د شاهانو سره دوستانه
 تعلقات قائم کریدی دی پرویا گنداو خبرو به پاچا دومره اثر و کر چه پاچا خان جهان
 د برار صوبه داری خغه د گجرات حکومت ته تبدیل کر او د تبدیلی به فرمان کینی می ورته
 ولیکل چه د برار صوبی خغه د گجرات صوبه بیه ده او به دغه شای کینی د کول او بهیل
 قام هومتر دینوچه به غرونو کینی می لهای نبولی دی اوسر کشی او بی لباری توپ می اختیار کریدی
 ستایه ورتللو به دغه بیه شان سره علاج او چاره وشي ، لکه چه خان جهان د ایلچیور خغه
 روان شواول برهان پورته شاهزاده وابدو دیاره ولاړ او ددقی لهای خغه گجرات ته وخواهید .

شاهزاده خان جهان سره دومره مینه پیدا شویره چه شاهزاده به هبغ صورت دا خبره
 نه غوینته چه خان جهان اودی لده خغه بیل او جلا ش می هر کله چه خان جهان گجرات ته
 ورسید نویه تنها لیسیر نوی فله کینی می لهای وینواو به خورور شو کینی دغه صوبه دمر راز فتنو
 خغه یا که شوه هر کله چه به گجرات کینی د خان جهان خغه یو نیم کال خیر شونو دینه وروسته
 شاهزاده پرویز د پاچا حضور ته یوه هر بیه به دی مضمون و لېزله چه اوس به گجرات کینی
 د خا جهان پاتی کیدلو ته ضرورت نشته دی اوزه دا غواړم چه خان جهان ته ددی
 خبری اجازه ور کرې چه هغه مساره به برهان پور کینی وی - جهانگیر د شاهزاده دا هر بیه
 منظوره کره او خان جهان دشعبان په ۲۷ سنه ۱۰۲۳ د تها نسیر د فلا خغه روان شواو درمضان
 به امپری ورخ برهان پورته شاهزاده خغه ورسید هر کله چه به برهان پور کینی د خان جهان
 شاهزاده سره نه میاشتی تیری شوی نو نور جهان بیگم جهانگیر به دی خبره مجبور کر چه
 خان جهان د برهان پور خغه دارالسلطنت ته راوغوازی لکه چه ددقی فرمایش په اثر
 جهانگیر بیادو باره مکتوب ولیکه او به دغه مکتوب کینی می ده سره دخیل ملاقات شوق
 شکاره کر او خان خغه می راوغوینت به دی محل کینی شاهزاده پرویز قول ته بیرونه او

کوشینو به پیکاره اوی ایچی ثابت شو او د جهانگیر به خوا دخان جهان دروغو بتلویب،
 مخصوص کئی مسلسل فرامین را در سپید او به ۴ دجمادی الثانی ۱۰۲۴ هـ خان جهان
 دبرهان پورخه داجیر خوانه چه جهانگیر هم به دغی خای کشی و روان شو او شاهزاده
 پرویز دخان جهان لودی سر به دبر خیسگان او بشکو به کوسر گوداغ و کره هر کله چه خان
 جهان داجیر ته دوه دری منزله لودی شونو جهانگیر دده داسقبال دیاره شاهزاده خورم
 (شاهجهان) دده مغی ته ولینزه اود خیل یو مخصوص معتد به لاس ئی ورته خلعت او خاصه
 آس هم ولینزه اوهر کله چه دی اجیر ته یو منزل لودی شو او پاچا دده داسقبال دیاره
 دنور جهان پلار اعتماد الدواه او آصف خان وزیر اعظم او مهابت خان دریاده دبر او ی
 وزیران ولینزل - او به اجیر کشی د خان جهان دیاره دبره عالی خیه اوسرا پر ده نصب
 کری شو او دنور جهان له خوا راز راز میوی او شیرینی او دیاجا د مطبخ ته راز راز
 خورا بکونه دغی خیمی ته ، ولینزل شو او درنگه به درنگ او ساعت به ساعت به ئی
 کوم پوشی دغی خیمی ته ، دتغی به دول لپنزه ، دمازیگر دلاما دده به وروسته خان جهان
 دیاجا حضور ته حاضر شو او پاچا چه دارینه ولیدنو ورته ئی وول : « ابا خان جهان خوش
 آمدی پیش باا » هر کله چه خان جهان شاهي تخت ته لودی در سید نو پاچا به خانگشور
 ودرید او فان جهان سره ئی معانقه و کره اوور سره لودی وت اودده تنه ی ئی بیکلی کره
 اودینه وروسته ئی ور خه به دبره میزه او خصوصی انقیات دسفر دحالاتو او دخبرت پوشته
 و کره خان جهان دیاجا حضور ته دبری قیمتی تغنی او نذرانی ودراندی کبری او دشیی بیا
 پاچا دی خیل خان شخه خصوصی صحبت دیاره راوغوینت او کر دبره وخته پوری ئی وورسه
 به هره موضوع کئی خبری اتری و کری تردی بخابه پوری کوم حالات چه دخان جهان
 لودی به خصوص کئی لیکل شویدی هغه اکثر حبیب الله خان هروری دتصنیف دمخیز
 افغانی شخه اخینل شویدی او حبیب الله خان هروری دخان جهان لودی د واقعاتو عینی شاهد
 او هغه راوی دی چه دغه واقعات ئی به خپلو سترگو لیدلی دی ، حبیب الله خان هروری بیان
 خان جهان به اجیر کشی خان جهان ته رسوی او به دی لای دغه بیان ختمبختی او تردی
 بخابه پوری دخان جهان لودی زمانه دده دغروج اوقبال زمانه گهل کبختی اودینه وروسته
 دده ازوان شروع کبختونکی دی

د خان جهان لودی د ژوندون نیمه وروستی برخه

خان جهان لودی یو زړه ور او وفادار او بکرانگ او یو چپه انسان دسلطنت دربار
 به دغه وقت کئی دسازشونو مرکز و آصف خان وزیر اعظم داخبره غو مننه چه باید د
 جهانگیر ته وروسته دما خورم اوداماد شاهزاده خورم (شاهجهان) به تخت کشینئ او دهغه

خورد نور جهان بیگم چه دسلطنت به چارو کشی دخیاله او دجهانگیر به زده نی قض
 کری وه داخبره غوثیه چه دجهانگیر نه وروسته شهزاده شهریار پاچا شی اویخه جهانگیر
 شاهزاده پرویز دوازه دی دپاره تا کلبی و او خان جهان لودی او خان خدایان او نور امراد
 ددی خبری طرفدار وو، نور جهان بیگم خان جهان دبرهان پرزده دی دپاره راغوثیلی و
 دی دخیل تأثیر او اثر لاندی زاول اویه کوم ذریعه دی دشهریار هوا خواه او معاون کره
 او آصف خان به دی کوشین کشی و چه خان جهان دشورم طرفدار کری هر کله چه
 دجهانگیر دوازه دی ددکن به معالانو خبری اتزی اومذاکرات شروع شو اویخه خان جهان
 اودی هم به دغه مجلس کشی حاضر و دربار قولو حاضرینو او دنور جهان او آصف خار
 طرفدارانو به اتفاق سره شهزاده پرویز بد شروع کرل اودلو درباریانو د شهزاده پرویز
 سره مخالفت بشکاره کر اویه دی خصوص کشی نی دخان جهان خفه چه به قولو کشی بنا
 او شفه شاهدو تأیید وغوثیت که خان جهان دنورو امراد غرنیدی یو چا لاک او زمانه ساز
 شخص وی نو دومره خوبه نی کری وی، چه هبغ به نی نه ویلی اود دغی کار به مقابل کشی
 به نی دغاموشی او چپ وال خفه کار اخبستی وی لیکن دی ددغی راز اشخاصو خفه نه و
 اویه دپره آرادی او جرئت نی د شاهزاده پرویز او خان خدایان اوصاف او بنه وال بیان کر
 او یوانخی دغو بی گناهی نی بشکاره نه کره بلکه دغه اوصاف نی به یو دا راز دلانو
 بشکاره او ثابت کرل چه باید هقوی دستاخی مستحق شی ددی بیان به مقابل کشی قول قلی
 شو - یوه ورخ شهزاده خورم (شاهجهان) دخصوصی دربار به بی تسکلفه صحبت کشی
 موقع و موندله او پاچا ته نی وویل که زه دی ددکن ناظم مقرر کرم او د شهزاده پرویز
 به نحای دی برهان پورته و لپنچ اسم نو زه به به یو کمال کشی دا حمد
 نگر او بیجا پور دوازه سلطنتو نه فتح او به محروسه و مالیکو کشی به نی شامل کرم
 وزیر اعظم آصف دده تأیید و کر لیکن خان جهان لودی بی له کوم فکر او نامل خفه
 شهزاده خورم به دی، ضمون مخاطب کر چه داخبره بالکل ستادشان خفه مخالفت ده ته دخیل مشرور
 تحقیر کوی اونه کشرنی او غوازی چه به مشربانندی فضیلت حاصل کری اونه هبغ کله کامیابی
 نشی حاصلوی - که خه هم دخان جهان لودی به دی بی باکانه الفاظو جهانگیر خیه نشو اونه
 دربانندی دالفاظ بدو لگیل لیکن دی الفاظو شاهزاده خورم (شاهجهان) به زده دغشی او خنجر
 خفه کم کارونه کر یوانخی خورم نه بلکه دی الفاظو د آصف خان وزیر اعظم به زده کشی هم
 ناسور جور کر او د خان جهان لودی هم دالفاظ دده دتباهی او بربادی موجب شو او نور جهان هم ددی
 آزاد هسکری اوصاف و ونکی سردار خفه مایوسه شوه ددی خبر و نتیجه داشوه چه لاسو
 ددی خبری کوشین و کر چه خان جهان دگجرات به حکومت او شاهزاده پرویز د برهان پور خفه

دبشنگال حکومت ته واپسې د شاهزاده پرویز د تلو او څخه لوی دوست او معاون خان جهان لودی و او هر کله چه دوی دده دغه پرویز سره دوستی په دښمنی تبدیل نه کړی شوه نو یوئې د نښه خوا او بلئې د لمریز یو اته خواته واپسې او دادې دی دپاره چه دیو بل سره مرسته ونه کړشی او هر کله چه دغه خور او ورور یعنی نور جهان او آصف خان له دی کار څخه فارغ شونو دوی د خپلو ساز شونو میدان په دیر ښه شان سره گرم اوتود کړ او ل نور جهان مهبت خان په ښه شان او راز راز وسائو تقویه کړ او له ده څخه ئې دخپل لا آله پیورده کړه او آصف خان هم سین ږیری سر دار خان خانان او دغه محامن خپلی خواته راوگرځول مسگر دغه دواړه سرداران د دغو دواړو په ښه رانه غاښ او نه ئې دوی دپاره کوم کار کړی شو او آخیر و داراز وخت راغی چه سپزاده خورم سر کشی اختیار کړه او هر کله چه هغه دبشنگالی خواته ورسېد نو شاهزاده پرویز ته د مهابت خان په دریمه امداد ورسولئ شو او د پرویز په مقابل کښې خورم ماتی وکړه او هر کله هغه له چه دغی لځای څخه ددکن خواته متوجه شونو د شاهي حکم سره هم پرویز دبشنگالی حکومت مهابت خان ته و سپاره او دی یغیله دهغه په تعاقب کښې روان شو او دا ټول نور جهان تدبیرونه وو چه پرویز دبشنگال حکومت څخه هم جلا کړی شو او کداته وی نو دخورم تعاقب خورم مهابت خان هم کولی شو هر که چه شاهزاده خورم د احمد نگر داپکرو سره برهان پور محاصره کړ نو په دغه وخت کښې خان جهان لودی دیر کران او کاری دوست لودی خان نومړ سردار چه په دغه وخت کښې په برهان پور کښې و په دغه چنگه کښې ووژل شو او هر کله چه شاهزاده پرویز دبشنگالی نه برهان پور ته ا ورسېد نو شاهزاده خورم ئې مات او بالکل یی سازه او بی سامانه کړ او شاهزاده خورم برهان پور ته په روتپاه او بربراد حالت (نهغه) نومی لځای خواته په دی خیال روان شو چه ایران خواته ولاړشی او هر کله چه شاهزاده پرویز شاهزاده خورم د برهان پور څخه و خپلاوه یغیله برهان پور ته راغی او په دغه لځای کښې ئې قیام و کړ او له کوم لځای څخه چه دی ایستل شوی دبشنگالی ته لېږل شوی بېرته هم هغسی لځای ته را ورسېد په دغه وخت کښې آصف خان هم دخپل دم شاهزاده خورم له دی بد او خطرناک حالت څخه یی خبره نه واورده هغه وړاند ئې ساز شو په دغه وخت او موقع کښې په کار شواو په ښه ئې ورغښل او دیوی خوا څخه مهابت خان چه دبشنگالی لاکم و د آصف خان سره یو لځای شو او د بلې خوا شاهزاده پرویز په ناڅاپی مرگه په برهان پور کښې شو که څه هم د شاهزاده پرویز دغه ناڅاپی مرگ د تلوار څنگکو د حیرت او تعجب موجب شو مگر دده ددی ناڅاپی مرگ اصلي سبب هچا ښکاره او معلوم نه کړی شو مهابت خان په کساله کښې سر کشی ښکاره کړ او دی را قضا تو د شطر پنج په ټو لو چالو نو کښې ښاره اولوی تقریبدا کړ خورم د ایران د فتحي اراده وکړ او ددکن خواته روان شو کله چه پرویز مړ شو نو دخان جهان لودی څخه خلک بالکل یغم اوده دغه دوی په زړونو

کتابی به شرح کومه اندیشه پانی نه شوم. خورم د گجرات صوبه دار خان جهان لودی خغه پیغام واپنه چه
ته سفارش و کره اودی اچا خغه هماد خط معافی وغواړه او مهابت خان هم د پاچا خدمت ته ددهغو
تقصیرات بودر خواست ولېنه ددواړو تقریرات او خطباگانې د بغیل شوی خورم (شاه جهان)
به دکن کښې پاتی شو اومهابت خان د بنسکال خغه شاهي دربار ته راوغوښتل شو اود خان جهان
لودی ددکن په نابللمت پاتې کول شوی او د گجرات نه برهان پورته تبدیل کړی شو.
مهابت خان چه په پخوا دنور جهان په حکم او اشاره کارونه کول اوس ئی د آصف خان
د مقاصدو په تمایذ پیل وکړ ده بنسکالان خغه خپل لمان په ډیر ښه شان سره مستعد کړی
اود راجپوتو تازه عسکر ئی نوی بهر تسی کړی د خپل لمان سره راوست او راغی اوغانیا
د آصف خان په مشوره او سازش ئی جهانگیر بندې کړ او جهانگیر د مهابت خان د قید
خغه د خلاصیدلو نه وروسته لږه موده وروسته پښې د ۱۰۳۷ د صفر په میاشت هکښې
مړشو او شهریار دده په تخت کښیناست او وژل شو او د هندوستان حکومت شاهزاده خورم
ته په لاس ورغی چه د شاه جهان په نوم د هندوستان مشهور پاچا شو.

هر کله چه شاه جهان په تخت کښیناست نو د ټولو امر او منصبو ته ئی جگمه مسئول
آصف خان په خپل پخوانی حال د سلطنت وزیر اعظم او مدارالمهام پاتی شو اومهابت خان ته
د خان خانان خطاب ورکړ شو. د خان جهان لودی خبری پاچا او وزیرانو ټولو ته
یادی او معلومی وی ایکن فی الحال ئی دده استیصال مناسب نه گانه او اول ئی ددی
خبری انتظام وکړ چه باید خان جهان د برهان پور خغه د (مالوه) نومی لځای په صوبه داری
تبدیل او مهابت خان خان خانان ددکن ناظم مقرر کړیسی او خان خانان ته حکم ورکړ شو
چه ته دخپلې خوا او خپل طرف نه خپل پخوی خان زمان برهان پورته ولېنه خان جهان
د برهان پور خغه مالوه ته راغی او تر اوسه لا په اطمینان ناست نه و چه نه چهار سنگه
ورسنگه یو بندیدل سر کشی علامی ښکاره کړی. دغه دسر کوسی دپاره خان جهان خغه
حکم ورسید او ئینی نور شاهي امرا هم په دی مهم مامور شو. خان جهان په دی مهم کتابی
انکه څه رنگه چه توقع کېدله خپل قابلیت او شجاعت ښکاره کړل اویو موری بندیدله
ئی مغلوب کړ او شاهي حکم سره سم ئی دغه دمقبوضی لویه برخه دغه خغه پیله کړه اود
یو دروند تاوان داخیستلو ته وروسته دغه خطا معاف کړی شوه.

خان جهان لودی دغه کار نامه د شاه جهان د پلوس په امری کال کښې ښکاره کړه
ایکن دی کار نامی دغه غواړه پراخه نسیلی شوه کومه غواړه چه دده به نسبت د شاه جهان
په زیره کښې وه او آصف خان وزیر اعظم اود دربار نور امرا هم په ده پسی ودا وله
ده خغه د کسات او انتقام په فکر کښې وو او ددی راز حیثیاتی او تور پالی شخص کوم

بطرناك مهم ته لېنزل اود هغه دصمر كېسه خلاصول كوم گران كار نه اوپه دى تجويز
ياچا له دى آرام او بدننامى څخه چه سړى نه پېژنى اويا ددفر دانى حس نه اړى دالكل
مون پاتې كېده لېكن په دى تجويز كېښي نه دخان جهان اودى شهرت او عزت ته كوم
دمه رسېدنه اونه په دى كار دياچا او وزيرانو اولو دا انتقام جذبه سپېدانه له دى كېده
دوى خان جهان ته ډير مهلت نه ور كاوه دى آگرى ته راوغوښتل شو او پاتې پخپله
ي دياره دياچا حضور ته حاضر شو، چه دجهجر سنگه بندېله دمهم قراغت او كاميابي
اړكې د ياچا حضور ته عرض كړى ياچا ده سره په ظاهر كېښي ډير ښه وضعت و كړ
كڼ ده ته ئې مالومه ته ، د ډيرته تسلو اجازه ور نه كړه اودى څو ورځې په آگره كېښي
انې شو اوهره ورځ به دياچا دربار ته حاضرېده په دغه وخت كېښي د كوم صوبه دار ډير نه
لې صوبه دارى ته نه لېنزل كونه جز وى او معمولي خبره نه وه او خان جهان هم له دى
ز عمل څخه لاد پخوانه وپړېده اوپه دغه وخت كېښي دته دا خبره معلومه شوه چه دى به د
اهلې او عيال سره گرفتار اوپه ډير بندر گت به ووژل شي ، ددى خبرې په اړوسېدلو
ن جهان ډير پريشان شو اوډه دخپلې دروازي په مخكېښي هغه پټنه عسكريان چه ده سره ورو
به دارانو په حېث مقرر كړل او دربار ته تلل ئې پوښودل دمنتخب الباب مصنف ليكنې
دمناس خان زوى دخان جهان دزوى سره دوستي درلوده دغه دوات خان جهان زوى ته په
له يوه ورځ وپلېسى وو چه خان جهان ته به ډير زړه ښه سزا ور كړي شي هم له دى
ي څخه دخان جهان په زړه كېښي وهم پيدا شو مگر دا دنوموړى مورخ يوه ساعت تېرى
شاه جهان يو غير مفيد وكالت دى اوداځكه چه خان جهان اودى نه كوم وحشى اود
تانه بسى خبره سړې و او يو داسى دغروو بسى تجرې بسى رچه د كړچېانو په خبر واوتو كو
ليده - دى ډير اوى سړى او اوله درچه امير چه دخان جهان اودياچا دكوى والى خطاونه ئې
ي اودد كڼ دخلوروصوبو نواب السكونگي ئې كړى وه اود جهان ننگير په دربار كېښي ئې
لو امر او څخه زيات عزت او وقار درلود او دا هغه شخص و چه عبدالرسيم خانغا نان
زا عزيز كو كه اومان سنگه غوندى مېجرمان ئې پخپل سفارش د شاهزاده پرويزد سفارش
سته د شاهى عتاب څخه خلاص كړى وو او د جهان گير په خصوصى ، مشورو كېښي ئې
و وزيرانو څخه زيات دخپلې رأى د اصابت او بخي او صحيح مشورى وركولو امتنان
ي و دى د توري او قلم ددواړو خاوندو پمټى برسېره د شجاعت او تورپالې توب په مخصوصو
ئې د پوره علم او فضل خاوند هم و دده قول عمر د جنگ په ميدان او سبه سالارى او
نو او دياچا يانو په مجلسونو او نديمې كېښي تېر شوى واودده ناسته به تل د شاهزاده گيانو
پرانو سره وه او دى پخپله د صاف زړه او دښمني ژبې او پوخ قول او اور

خاوندان او نیز به این پخیله رسید و فاکوئه او هیچ کلمه به دخیل نوز او قول ندادند و چاره نه
لیکن قول هم نمی دادند. دارا او چالاکی او غداری او چلونه هم نیدید و او را یو دیوان
شخص به نسبت داخله کول چه ده تا یو کوچی هلك به تو که در بار ته تلل بر بنودله او پخیل
آورنی دخیل قام دخلکو بنشینو پیره مقرر کرده دیره د امض و خبر ده حقیقت دادی چه
دغو دخلکو د خان جهان د ذلیلان و او وژاو منصوبی لا بغوا تکمیل کری وی او خان جهان
ارو مرو له دغو منصوبو خبر شوی و او که دده به گهای کوم یوبل بی همه سری وی نوهف
به بی دلاس او پیره د خولولو خغه د دوی چری ته غاره نزلو وه - او که خان جهان
حقیقتا جهان خانی پسا خطا کار گیتی نو پخیله به بی هر راز سزانه قاره ایستوی او د بی
برداشت او پخیله ته به بی خیاره اماندگی بنکساره کری وی لیکن هر گاه چه حقیقتا جهان
د هر راز خیانت خغه پاک او بی خطا گانه بوله بی کلاه ده دخیل جهان خغه تر آخره وخته
پوری مذاقه کواه اولسکه د نورو توریا لوفونندی سرور کولو ته تیار او آماده شو منتخب اللباب
بدی مضمون روایت کری چه هر گاه شاه جهان د خان جهان لدی کناره گیری او گوشه گیری
خغه خبر شو او دغه خبره ورته معلومه شود نو اسلام خان بی دته د نسلی د ور کو او د یاره
ولپزه او دته بی هر راز اطمینان ور کر لسه که چه خان جهان لسه که د بغوا غونندی د یارته
نسکه راتسکه شروع کری لیکن غورور بی وروسته بخنو مصاحبانو خان جهان ته ددی خبری پوره
خبرور کر او ورته بی یوبل چه ته بدی خبره یقین و کره چه داغورور بی مهلت تا ته د مصاحبت
به دوز نر کر شوی بی او ستر مرگه او هلاکت بالکل دیر نژدی اوقریب دی - منتخب اللباب
د مصاحبانو دی خبرونه هم غلط ویلی دی لیکن دا دیره عجیبه خبره ده به هر چه به هم
دخان جهان سره توکی او ساعت تیری کواه او دیره عجیبه خبره داده چه پیرانلو نکو شو محدود
ورغو کپی دغه اولی توکی او ساعت تیری ریتیا ثابتی شوی او دغه و کواه د حقیقت جامه واقف و متسل شو
د شجاعت او توریالی توپ به آشنا کار نامی

آخریوه ورخ چه د شبی خغه دوه ساعته وخت خبر شوی و خان جهان د آگری خغه روان
شو چه دغو تلو او رواندار تفصیل خافی خان بدی قول لیکن بی دی
شبی از شبها بعد از آنحضرت در ساعت نجومی با سایر متعلمان صفیرو کبیر هکله بعضی را
بر فیلان و برخی را بر اصیان برقع پوش سوار نموده جریده خانه بدوش گشته معده دو هزار
سوار افغان جرار که اکثر آن از خویش و تبار و یک جان و دو قالی بودند و دوازده نفر
فرزندان و داماد و دو صد سه صد پیاده و شاگرد پیشه هوا خواه فدایی از آگره نیکساره
و طبل زنان برآمده مرحله پیمای تپه عبرانی گردید
هر گاه چه شاه جهان ته د آگری خغه د خان جهان بدی قول د و تلو حال معلوم شو

و بدفعه وخت کهنی ده فی الحال خواجہ ابوالحسن - خدمت پرست خان بچہ بہ رضا - پساد ر
میر آتش تی شہرت درلود او سید مظفر خان بارہ او نصیر خان - او خواص خان بہتی او
مرحمت خان بخشی او راجہ بقیل داس سہ ہزاری دراجہ گویال داس لہوی - او راجہ پرتھی
راج او معتمد خان او خان زمان او رای زایان او راجہ جی سنگہ او نور شل تسمہ مشہور
سرداران - دیرشو خلو پشتو زرو لیکرو سرہ چہ بہ دہرو توپخانہ و مجہزون خان جہان بہ تعاقب
یسی واپزہ اوہر کلمہ چہ شاہجہان دخان جہان دروا بنداونہ خبرشو نو ددہ دآگری غنہ دوتلو
نو روانداونہ یونیم ساعت وروستہ دفعہ لیکری بہ دہ پسی دآگری نہ واپزلی ہیدی لہای کهنی
دغور او فکرو دغور خیرہ دادہ چہ دتنگیانو پشتو دودہ زردہ لیکر دتعاقب دیارہ شل تہ لوی لوی
بہ خالاران او تفریبا خلو بیت زردہ لیکر ددیر و توپخانہ او تہیزاتو سرہ و لپزل شو نیمہ شبہ و
او تلو خلکو آرام کری و او بہ دفعہ وخت کهنی دومرہ دیر لیکر بہ دومرہ بیرہ اوزر مرتب کول
او مسلح کول او لپزل دشبہ پیدا کوی چہ ہم دفعہ شبہ دخان جہان دنیو او وژلو دیارہ دیغوا
غنہ تسلط شوی و او دفعہ قول سرداران دخیلو خیلو لیکرو او توپخانہ سرہ دیغوا
مستعد او تیار او دستکم انتظار و اوہدی خبری انتظار تی کاوہ چہ دحکم د رسیدلو سرہ سم
دخان جہان کور محاصرہ کری -

اتفاقاً خان جہان لہر ساعت ویراندی اودی کار او برو کرام غنہ خبرشو او دحیرت او
پیشانی بہ عالم کهنی دخیل تشکک او ناموس دحفاظت اوساتی دیارہ بہ دی شان روان شو
چہ بشکوہ تی چادری ور پسر کری او بہ اسونو باندی تی سپری کری او کہ دہ دیغوا غنہ
داراز خیال درلود چہ دتختی او بالہ دی واقعی غنہ شو درلخی ویراندی خبر شوی وی نو دتہ
داخبرہ گرانہ نپود چہ دومرہ پیلان تی تہیہ کری وی چہ خپلی زانہ او بختی تی ور باندی
سپری کری وی - او بانی دیغوا غنہ کوم لہای دخیل لہان دحفاظت دیارہ با کملی او خپلی
شبی تی بغوا لہای تہ لپزل وی لیکن دغور واقعاتو غنہ چہ ویراندی بہ دہ تہ پینہی ک
ہم داخبرہ معلومہتری چہ خان جہان اودی بغوا دی چہ دلعان دیارہ کوم منزل مقصود او
دیناہ لہای تعین کری دآگری غنہ روان شوی و - او ددہ رعب او ہیبت دشاہجہان بہ زردہ
کهنی تر کومی اندازی لہای نیولی و ددی خبری اندازہ اہ دی خبری غنہ بہ شبہ شان سرہ
کیدای شی چہ ددہ دودہ زردہ لیکر چہ شبی او کوچیان اومالی او اسباب او شاگردان بہ دفعہ
لیکر کهنی شامل وو دومرہ یو خطرناک شی فرض کر چہ ددہ دغہ دیر زیات لیکر چہ دشی تی
دفعہ لہر لیکر بہ تعاقب پسی لپزل و کافی ونہ گمانہ او سپار تی دیا عبدلو اود خوب نہ
راوینیدلو سرہ سم دآگری نہ مسلسل لیکر لپزل شروع کول اودغہ دشی لپزل شوی لیکر
دمرستی اوقوۃ الظہر دیارہ تی نور دیر زیات او مجہز لیکر واپزہ دفعہ راز تصور او ہیبت

دخان جهان دزده ورتیا اوتوریالی توب اوعسکریت اوسپه سالاری اولیاقت او مرتبی تر جمائی
 به به شان سره کولی شی او دخان جهان دزده ورتیا او میرانی اندازه ای دی کار خغه هم
 به به شان سره کیدی شی چه دی د آگری نه یث و نه وت بلکه دلولو او تقارو سره به
 شکاره ووت

د چمیل جنگ

د آگری نه ۱۸ کړو په بېرته چه امر خه قدرته را پورته شوی او د آسمان په غاړوئی
 وړانگی خپری کړی وی خان جهان دچمیل نومی سیند خغه دپوری وتلودیاره پیری راغونډولی
 چه په دغه وخت کښې د شاه جهان لښکری دغه لځای ته ور ورسېدلی خان جهان په ډیره بیره او
 تلوار خپلې ښځې او کوچنیان دسیند بلې غاړې ته پوری ایستل او پخپله دسیند دې غاړې ته پاتې
 اود حمله را وروونکو لښکرو سره ئې په مقابلې پیل وکړ اودغه لږېې سا مانه لښکر دغه ډیر
 زیات مجهز شامی لښکرو سره په جنگ بوخت شو د یوی خوا د شاه جهان لښکر و ته مسلسل
 قوه الظهر اونور لوازم را رسېدل او خان جهان دخپل ډیر لږ اوبی سامانه لښکر سره دسیند
 په غاړه به یو داراز لځای کښې دلښکرو سره مقابل او مقام مخ شو چه بالکل دیو خوا بل خوا
 کیدلو لځای اوموقع هم ور ته یلاس نه ور تلله اود یوی خوا لښکر و اود بلې خوا سیند معاصره
 کړې ؤ لیکن سره ددی هم هر کله چه دغه ډیر زیات لښکر ددغه ډیر لږو ، تنگیالو پښتو د
 لښکرو سره مقابلې وکړه نوداخبره ور ته ښکاره او معلومه شوه چه د چمیل په غاړه د شکو
 دیوال نه و بلکه نن دچمیل په غاړه دقولا د یو داراز غر تشکیل شویدی چه هر کله ورسره
 د شاهي لښکرو سیلاب تصادم کوی نو یو داراز هیئت ناک آواز ور خغه پورته کېږی چه دگیر
 چاپیره علاو خلک ور ته حیران پاتې وی . دمقابلې اوتصادم نه وروسته دجنگ دمیدان خغه ډیر
 سخت هیئت ناک آواز پورته شو او دزده ورتیا او محوای مردی اومیرانی په دغه دگر کښې
 دخپل مخ خغه بلو پورته کړ او دخپل جمال ننداره ئې سرې ته و شو دله شجاعت
 بهدرو مغرانه مچول اوتهور به یوینو کښې پراته اوژوبل تیرندونکې لځوانان به خپله سینه پوری
 منډل دوینو باران د لځمکې مخ تلک سور کړ اود مقتولینو به یوینو ککړو وچودونو په دغه سور دگر
 نقاشی کار شروع کړ اودسیند بلې غاړې ته ښځې او کوچنیان دسکټې په عالم کښې مېهوت او حیران
 ولاړ اودخپلو مړونو او ورونیو اوحامونو دمیرانی اوتوریالی توب ننداری کوی اود چمیل نومی
 سیند روانو اوبو په خپل خوږ آواز په دی مضو ، یوه نغمه ویله «توریالی لځوان دغه لځوان نوم دی
 چه دجنگ په وخت کښې دتښتیدلو دیاره ښځې نه لری

ددی جنگ اوشخړی نتیجه داشوه چه دخان جهان دوه لځامن عظمت خان اوحسین خان اویوزوم
 حشمت خان اود شمس خان دوه وروڼه مسجد خان اود حمید خان ددو سردارانو (۷۰) تنو پښتو د مردو ډیر غی چور

کشی توفیق کروی و دهمین او آخرین مورد و گریختن او منصوبه نمی هم پورته او جنگ کر شده
دخان جهان سره شاهجهان مقابله

دریغ الاول به امری ورخ ۱۰۳۹ یخیله شاهجهان د دیر زیات لشکر سره د آگری نه
روان او د دیرومن او او سفرو نو نه و د وسته د نریله او می سیند خعه یوری و تلی
دخاندیس به سرحد کشی داخل شو او ارادت خان او خایسته خان او اعظم خان او راجه
گنج سنگه نه بی بنغوس زره لشکر ور کر او ارادت خان بی دغه قول لشکر اوی منسبدار
او زره دار سپه سالار واکسته او ده نه بی دشان جهان دایلو دیر تا کید و مسکر او یخیله د
جمادی الاخر به بهشت ۱۰۳۹ کشی برهان پورته ولادویه دغه دای کشی بی قیام کر او دخیل
قیام به دغه سلسله کشی بی دبرهان پور نوم دارا سرور کشی شود خواجه ابوالحسن یوالمی
برهان پورته راضی او د شاهجهان د ملاقات شرف بی حاصل کر او ده نه بی هم دشان جهان د
پروا به خصوص کشی مؤکد عداوت ور کرل اوده سره بی شاه نازخان هم د دیرو لشکر و سره
ولیزه او شیرخان د گجرات گور نه بی هم داسکیم ولیزه چه ته به احمد آباد کشی
خیل وکیل مقرر کره او یخیله د گجرات د لشکر و سره د ابوالحسن امداد نه بخان ور سوه اوده
سکلاتی راجه نه فرمان ولیزل شو چه ته باید خیل قول طاقت او ذرائع د شاهی لشکر و به
مرسته به گار و اچوی که خه هم داحمد نگر د نظام شاهی سلطنت او د شمالی هند مقله حکومت
به مانع کشی د بخوانه دیو راز جنگت حالت قائم و مسکر د شاه جهان به تخت باندی د
گنجینا ستلو نه وروسته د دوا و خوا و کومه خاصه سر کرهی به دنی خصوص کشی نو به شکاره
شوی او هر کسه چه خان جوان دغی خوانه ولار نو به دغه وخت کشی دشمنی هند لشکر
به دیر زور او شور او دیر زیات مقدار دغی خوانه روانی شوی او شاه جهان خیل قول قوه
او مسکن ذرائع دغی اور یعنی دکن خوانه متوجه کرل داحمد نگر ریاست هم د مقابله
نیاری و کره او شاه جهان د کالیی صوبه دار عبدالله خان هم را و غوثیت اویه دی سلسله کشی بی
دی هم شریک کر او د تلنگانی او خاندیس او سکلاتی دیروا و خوا و داحمد نگر به ریاست
حلی شروع شوی اویه دی جنگ کشی امام علی خان دجان خیال خان روی او د شاهی استخانی
روی او راجه ستر مال سنگه دمان سنگه و راره او دیانت خان او نور نامتو او بیادری
سر داران به دغو جنگ و کشی مزه شول او گرد هرداس او نور هیر را جیوت ستر داران
زوبن شو به دی و غت کشی شاهجهان داحمد نگر به ریاست یوالمی جنگی فشار را و غت
سکله ددی خبری گوشتی بی هم شروع کر چه داحمد نگر امرا او نور دغایا خیل خوانه
مایل کروی او دغه راز سیاست بی داحمد نگر به ریاست کشی جاری او شروع کره که چه
ددی سیاست به اثر ددی جنگ به دوران کشی داحمد نگر دریا ستا دیر سرداران سواران

حضور نه حاضر شو او هډوته چک چک منصوبه ورکړې شو په دې خلکو کېنې جادوړای د (سبو امره نه بیکه) ساهو بهونه دسبو امره نه پلار اود جادوړائی زوم اوجنگد اود ساهو امره نه اخښې او پتنګه راو او تاوچې اونور مرهتیاو په خصوصي ډول سره د ذکر اوبه دواړو وړې. چه دې خلکو نه شا هجهان ډېر ډېر جاگیرونه او چک چک منصوبه ، ورکړېدی ، همدې وخت څخه دمرهتیاو حوصلې چکې شوی اوددې خیانت په اثر د نظام شاهي حکومت په سترگو کېنې هم ددوی اهمیت ډېر زیات شو ، او په مسلمانانو سردارانو کېنې شرزه خان اوسادات خان هم ځکه د ذکر وړ دی چه دوی هم دشا هجهان حضور نه حاضر شوي او چک چک منصوبه ئې اخښتي دی اودشا هجهان داتمدیر نه یوالجې داحمد نگر دریاست ډیریشانی موجب شو بامکه دې تدبیر خان جهان لودی ، هم ډېر متفکر او حیران او پریشان کړ

دراجوړي جنگ

ډېرره ذکر شوو غدارانو مرهتیاو دخیانت او د شاهجهان دترغیب په اثر ، د مرهتیاو جمعیتونو انگلیسان خپل خان سره شامل کړل دسمندر دغاری ددې ته ئې داحمد نگر ریاست ته ډېر مشکلات پېښ کړل او ددغو تدابیرو په اثر داحمد نگر ریاست ته ډېر مشکلات پیدا شو ، لیکن خان جهان دیوې خواڅخه شاهي لښکري دوداندې تللو څخه منع کړی وی او دبلې خوا نه ددې خبرې کوښښ هم کاوه چه دانگلیسانو او مرهتیاو دغه دفتني او دهم قلمی کړی کوم شاهي لښکر چه د خان جهان په مقابل کېنې جنګیده ، خان اعظم ددغې لښکر اوی سبه سالار و او هم دالښکرو ټولنه لوی او ډېر اوډوې لښکرو سر کله چه اعظم خان تر ډېرو ورځو پوری کوم کارونه کړېشو اودمخه ئې شه پورده نه شو نو شاهجهان داعظم خان په لڼدای آصف خان دوزیر اعظم اوسیه سالار په حیث ډېر هان پور څخه ولېږه . هر کله چه اعظم خان په مجهل گمانتون نامي شمېر کېنې د آصف د ساموریت ومقررې څخه خبر شو نو ډیر پښیمان او شرمنده شو . اوهم په دې وخت کېنې داخبر هم راوړ چه چه خان جهان لودی دمرهتیاو او انگلیسي باغیانو دسرکوبی نه فارغ شوی اود خپل ډیر لښکر جمعیت او اهل اوصال سره په داجوړی نومي قصبه کېنې مقیم اودشاهي لښکر له خوا دالښکر طمن او پښه دی اعظم خان دخیلو هډو ناگامیو دتلانې دپاره چه تر اوسه ورته پېښ شوی دی دغه دغه دوقع غنیمت وگڼله او د آصف درار سپېدلو څخه وړاندې ئې دیو ډېر زیات او برار لښکر سره حمله وکړه او خان جهان لودی ئې کړ اومحاصره کړ . داعظم خان سره په دې بله کېنې بهادر خان د دریاخان لښکر او راجه جی سنگه او راجه تېج داس اوسیه اړخان پخواص خان او سردار خان او مرجهت خان او اهتمام خان دتوب خانې داروغه او تهر داس

جهاله او راجه اتوپ سنگه او راجه چهار سنگه بشدله او خان زمان او هر اسبی د مهابت خان
 لهامن او شیرخان او شاه نوازخان او چندر من بشدله او کیلوجی مرهته او اجی رام مرهته او
 چکدیو مرهته اوصاف شکن خان اونور اوی اوی سرداران شریک او موجود وو. خان جهان لودی
 ددی ناخایی بلا او ناگهانی مصیبت به مقابل کتبی هم خیل عزم او استقلال د لاسه ورته کر
 او خیل کدی او کوچنیان نی دخیل نور اسباب اولوازموسره د نزدو غرونو دروته ولېزلی او بیخه
 دخیل کوچنی جمعیت سره چه دده دوقادارانو دوستانو او خیلوانو شغه تشکیل شوی و به مقابل
 وخت شو او د شاهجهان لشکروته نی بیا دوباره دجهیل د جنگه ننداره ور ونبود له به دی
 شغره کتبی خاصه او د ذکر او یادونی ودر خبره داده چه بهادرخان د دریاخان لودی د شاهی
 مقدمه العیش سردار او به اولو کتبی زده وری واولی خوانه دده یلار دریاخان اودی د خان جهان
 لودی همدم دودوست اولوی سردارو او دا دوباره یلار اولودی دیول سره سخت د شینان اودیو یلی
 دوینو تیزی و دریاخان جهان لودی دیوه وراره نوم هم بهادر خان و اودی به زده ورتیا او
 میرانه کتبی د دریاخان د لودی بهادرخان حریف او مقابل و خان جهان لودی اودده ملگری
 شاهی لشکر دا سی گیر او محاصره کرل چه به ظاهر کتبی ددوی د خلاصیدلو او کومه خوانه
 دوتلو کوم د صورت به تبدیل کیده اوشاهی لشکرو بر خیره به فشو اوتورو اونیزو او خنیزو
 او بلو د شاهی لشکرو دیره برخه به توپکو هم مسلح وه به دقه شاهی کتبی دیر سخت جنگه او
 خونری مقابل و شوی اویه دغو مقابل کتبی بهادرخان د دریاخان لودی د شاهجهان د لشکرو بر
 یلادی سردار دیوه شایه به فشو او یولهای به توره ژوبل اوله دغو برهاری نو شغه مر شو
 اوده سره تاهر سنگه جهالا هم وو ژل شو دیو سخت جنگه نه وروسته به شاهی لشکرو کتبی
 دمانی هلاک شکاره شوی او ژول لشکر بوی خوانه را قول اود بوی غونیدی به خوا کتبی
 غونیشو اوشان جهان به دقه وخت کتبی چه دخیل حریف به مغلوبولو کتبی مصروف و به میدان
 قابض او بریدل کیده شاهی لشکر دخیلو شانو دصبا اولونه وروسته بیا حمله و کر او به دی
 حمله کتبی دمرو دلی اودیو چور شو او دتورو دیریش او برینشا دغلیدلونه وروسته د غره
 به درو کتبی دوینو خوروته و بهیدل او دنگبالو پیتنو میرانی او زده ورتیا د شاهجهانی لشکرو
 عقل سرته و اوست او به دی جنگه کتبی د خان جهان وراره بهادرخان د جنگه به میدان کتبی شهید شو
 دودوست اودجهن ته نی د پیتون ولی او میرانی درس یرینود او خلک کوته نی دا خبره شکاره
 کره چه پیتون علمی د میرانی به دگر کتبی خان به رنگه فدا کوی خافی خان لیکي چه
 «هر کرا زخم کاری میرسد آرزوی زخم دیگر نموده قدم جرأت بقصد سربازی پیش
 میگذاشتند تا آنکه بهادرخان از طرف خصم از زخم پای پیاپی از پا درآمد بهادرخان که از
 سربازی زخم افتاده بود چون رمقی باقی داشت به بد غیرت از جای خود برخاسته باز روی به

لشکر پادشاهی دست به شمشیر برده حمله های مردهانه نموده آخر به زخم گرانگ افتاد و اجبوتی آمد که سر او را جدا سازد چقدر از کمر برآورده چنان افتاده بر اجبوت انداخت که گوش او بیاد داد را جیوت زخم خورده دست از ویر نهاد سر او را جدا ساخته با انگشت دست ویران او نزد اعظم خان آورد :

به دفعه وخت کشی خان جهان تر دیره وخته پوری خیل نور مقاومت به میدان کشی مناسب و نه گنازه آورد خیل اهل او عیال خوانه بی منته و کرم او هفتی بی دخیل بخان سره کمری او بالیکل ووت

به کرم بیل باندی چه دده هیالونه سپاره و در دفعه هم به دفعه وخت کشی دیشو خفه پانی شو اوله دی کبله بی مجبوراً خیل هیالونه به آسونو سپاره کمر - به دفعه وخت کشی به شاه ایلیکرو کشی دومره همت نه بیانی چه دده تعاق و کرم - شاه ایلیکرو به دفعه جنگو کشی برانگی دومره کامیابی و کرمشو چه دشان جهان و راز بهادر خان و وژل شو که خه هم به دفعه جنگو کشی شاه ایلیکرو خفه هم دیر خاله او لوی لوی سرداران وژل شوی دو و بهادر خان گوته اعظم خان شاهجهان خفه برهان پورته و لبرانه او ددی گوتی به غمی کشی دیبدر خان نوم کینل شوی و او دا گوته ددی خبری دلی او بشکاره علامه و نه به بهادر خان وژل شوی دی شاهجهان ددی گوتی به لیداو دیر خوشحالی او سازونه و کمر او به برهان پور کشی ددی کنار نامی به مناسبت جشن جود او به قبول بنار کشی بی چراغان و کرم - که خه هم داحمد انگر نظام شاه سلطنت دشان جهان لودی به ورتسلو دیر قوی شوی او هم دفعه دشان جهان لودی دمبرانو او نوری برکت و چه دفعه نوجو دیبانت و هندوستان دیو لوی شهنشاه شاهجهان نواندی بساجا سره کامیابه مقابله و کرمی شوه او ددی شهنشاه به مقابل کشی بی خیل رغب او وفار و سانشی شو - لیکن دمسلسلو جنگو او مقابلونه وروسته دفعه ریاست به تنگت شو اود احمد انگر ددوبار روغی ته میلان پیدا شو او دفعه ریاست به دی خبره کشی غور او قسکر کلاه چه به کرم دول او تجویز خشان جهان لودی شاهجهان ته و سباری او خان جهان لودی ته هم ددی مفکوری خبر رسیدی و اوهم لسه دی کلمه هه به دکن کشی هم خیل خان به خطر کشی ولید اودا تجویز بی و سکر چه پانصد دها لوی او را جیوتانی او پنجاب به ایار خیل خان پیشور او دبا غستان غروته ورموی او به دفعه بجای کشی دفعه هرزه کرمی او در دفعه خایو دپشتو قباتلو خفه هم ددهدردی او مرستی هینه در لوده - هر کله چه خان جهان لودی داحمد انگر د ریاست دحدود و خفه ووت اود خاندیسی به حدود کشی داخل شو نو به دی کنار د شاهجهان فیکر اوسواس دیر خراب شو نو اود خاندیسی به حدود مظهر خان بامر او سرافراز خان او در گاداس او

ما دهوسنگه او يککه تاز خان او ورور سردارانو ته ئي انکري در کړي او قول ئي په دې خبره مامور کړل چه دنريدا نومي سيند تول گود رونه د کنترول لاندې و نيسي او په دير دقت سره ددغو گودرونو محافظه و کړي او خان جهان لودي ته ددې خبرې موقع ور نه کړي چه هغه دنريدا سيند څخه پوري وولخي او د هر سردار سره دوه دوه (گرزبدرار) ددې مقصد دپاره مقرر کړيشو چه ديو سردار څير بل سردار ته رموي په دې ترتيب د دغو گودرونو په محافظت دوه سوه (گرزبدراران) موظف شو اوله دې څخه داخبره هم معلوميتي چه ددغو گودرونو دساتني او انکرو دا داري دپاره سل تنه سرداران مقرر او تساکل شوي وو خان جهان لودي ته ددې سيند څخه پوري وت او هېچا دې دپوري وتلو څخه منع نه کړي شو . خان جهای دمسالوي اورا چوټسالي غرونه او دا کونه او نجنگلونه او لودي زوري ترپتو او ويستلي او تر ديال پور پوري ئي ځان ورساوه په طيا هم کښي خو احمد نگر او ديال پور بيا لنگل يو معمولي شي معلوميتي اېښک د هندوستان په نقشه کښي چه د فکري او معلومات خاوندان احمد نگر او ديال پور وگوري او دغه خاصه ځان ته معلومه کړي او په دې خبره هم ځان پوه کړي چه په دې ليار کښي کوم کوم فرونه او سيندونه او ښارونه او قصبي پرتي دي او بيا دا موضوع هم د نظر لاندې ونيسي چه په پرهان پور کښي شاهجهان د هندوستان دتول پر اعظم بيا چا دپوره طاقت سره پروت اود خان جهان د هر حرکت او هر کار په پوره طاقت سره تعقيب کوي او د هغه وينو ته ښځي ناست دي نو په دغه وخت کښي به ورته دا خبره پېکار او معلومه شي چه د خان جهان دزرو اويو دولسو سوه سوهو پښتنو سره چه په مودو مودو د چنگو نو او شو گير و ځپلي وو تر د ديال پور پوري رسيدل کوم معمولي کارونه و او کړي د افغانستان د فرو نو پوري را رسيدلي وای نو دا خبره بالکل ممکنه او د پوره يقين وړه چه د شر شاه اعظم سلطنت پير ته د پښتنو لاس ته ورغلي وای او شاهجهان به هم لکه د پېل ورنگه شايون شوئي په ابرار او هندوستان کښي روڼ دي ووژدي مزلي کړي وای ليکن ياک خدای نه په دغه خبره منظور نه وه بلکه ياک خدای ته په دا خبره منظور وه چه د حضرت قائم گير هله رحمه په ذريعه په هندوستان کښي اسلامي اثر قائم کړي . د پيښور او پنجاب صوبه داران هم غافل نه وو او دې خبرې امکان نه درلود چه خان جهان لودي د ديال پور څخه وړاندي راشي او د پنجاب او يا سيند په مېدانو کښي يا گرفتار او يا قتل نه کړي شي . د خان جهان د خبر دارويدو سره سم د جالندهر نه نيولي تر پيښور پوري په نولو جوړو کښي حرکت او ه فعاليت پيدا شو او هم له دې کبله خان جهان لودي د ديال پور

نعمه بیرونه د مانوی خزانیه متوجه شو - او هر کسله چه - سرویج ته ورسید نو پدغه لځای کښي دری څاورد درځمې - معلول شو - په فو موقع کښي عبدالله خان د کال بیس سو به دار او سید مظفر خان باومه د سرویج ځوانه متوجه شو لیکن هر کسله چه دوی سرویج ته ورسیدل نو دری ته دا خبره ښکاره او معلومه شوه چه خان جهان لودی دوه ورځي وړاندی له دی لځای څخه تللی دی او قوم د حکومت سره پیلان چه په - سرویج کښي وو هغه ئی هم د خپل لځان سره بوتلسلی وکړ -

د دریاخان شهادت

خان جهان چه د سرویج د روان خو نو د بکر حاجیت د چهاره رستگه بندینه د لځوی په علاقه کښي داخل شم او بکر حاجیت د خپل جواړ لیک سره د خان جهان د تیر او د پاره روان شو - پدی لځای ددی خبری او ټول ضروری معلوماتی چه خان جهان د آگری نه د دوو زرو تنو د جمعیت سره وتلی وو چه اول پېژانه نو پدی دوه زرو پښتو کښي هېچ دده ملنگر نیابری نه شوده سره ددی چه د ده دی د ریښوالی چه په کوم یو لځای کښي په آرام نښتي او یا لټه ډېره دمه جوړه کړی دوی به هره ورځ او هر وخت د ده جنگ او یا په مزل او وخت وو ای تل به د دوی مقابله د هومره ډېرو او دیرار مجتهدو لیکرو سره وه چه په کوم او حکیم کښي به دوی د دغو سره هېڅ تناسب نه درلود

پدی موقع کښي ددی خبری فاصله هم ډېره گرځېده چه آغا خان جهان د سرداری قابلیت د پېر ویت او د تعیین وړ دی او یا دده د هغو نور زرو پښانو ملگریو وفاداری د پیر زیات تعیین او آفرین وده لیکن په هر صورت انسان اړ و شو دا خبره تسلیموی چه خان جهان یو دا راز لایق او شریف سردارو چه د هغه پخوا د اصول کښي یو او دود د ملکه یو دا راز مستند و او وفادار و او نور پالو او جان نثار و او دا راز مستحب خلک را ټول شوی و چه هغوی سردار او تکالیف و گاللو او په نتیجه کښي ئی لځاونه فدا او قربان کړل او پدی ایسار کښي ئی هېڅ قسم فکر او تأمل ونه کړ - کوم یو سپه سالار او شریف سردار تعریف نه دی څخه زیات نشي کیدلی چه دده د لاس لاندی خلک ئی آخره پوری دده وفادار او پدی پاندي پیاوړه قربانوی او دده ملگری د مرگت د وخته پوری وفادار و د ډېرو او په سو د سفتو اولویو مصرکو او جنگونو نه وروسته چه پور د دود د هغو ذکر لځمې د خان جهان څخه ددغو دوو زرو فدا کارانو او سربازانو څخه صرف د سوه فدا کاران باقی پاتې شو د مسافرو دغه مصیبتونو خپلې غاږه کښي د هر خالق ډول او ډول دودونه او پېژننه او سربازان او نور د دوی دشوړاک

خکاک لوازم او تجهیزات او غیمی قول شبان شامل وو. او بکرماجیت بندیده نه بهه د (۱۵) زرو سپرو سره ددغی قافلې د تالا کولو د باره وتلی و کوم گران او مشکل کارنه و خان جهان فوینتل چه پدی نهو سوه لیکرو بکرماجیت بندیده د (۱۵) زرو لیکرو مقابله و کړی، لیکن دریا خان په دېر اصرار به خان جهان دا خبره ومنده چه دی بخښه سوو تنه د خپل لسان سره واخلې او خان جهان دخپلو کلو و اور لخوا را تواد دغوینتو سو ورتنو سره وړاندې لسان وباسی او دریاخان دغلورو سوو کسو سره د بندیده لیکرو په دې لهای کښې مطلق کړی

پنځی او کوچیان اورغوران د خان جهان د لسان د باره عذابو او به مر لهای کښې به هم ددوی له کتله د مشنگلاتو سره مخامخ کیده او که دده په غاړه کښې دغه دښمن او کوچیانو بار نه وی لویالی نو غاړه خړه داده چه د دښمنو ستان به تاریخ کښې به خان جهان لودی یو خکاکه تقر پیدا کړی وی په هر صورت خان جهان د کلو و او اطفالو سره وړاندې ولاړ او دریا خان پاتی شواو بکرماجیت بندیده سره ئی په مقابله پیل و کړ داغلور سوو نور پانی به خپل خپل وار د جنگ په دغه ډگر کښې شپندان شواو دریا خان هم په دغه جنگ کښې په دنده د توبک به گولی ولگید او شپنه شو بکرماجیت دسهار نه تر ماښامه پوری د غو توریالو سره مقابله و کړه او دغو غلورو سوو ننگیالو او نوریا لویو پښتنو واریه وار په دغه میدان کښې د شهادت جامونه وښکار او ددغی تجویز په اړه خان جهان ته په دېر ځه شان سره ددی خبری موقع په لاس ورغله چه د بکرماجیت بندیده د هلاقی څخه لسان وباسی بکرماجیت د دریا خان سرفوځ کړ او پر هان پور ته ئی شاه جهان غځوولپنځه شاه جهان د بکرماجیت په دغه کار نامه دېر غوصحال شو او جمدهر او پره مخصوصه توره او تار نه ئی دته دخلافت په توگه ور کړله او دده منصب ئی پورته کړ. خان جهان او دده ملگری د مسلسل څیر څخه په تنگه شوی وو اود (بهالیر) نومی لهای په خوا کښې ئی چه د جهان سی به شمالي اولمځانه لږ ځ کښې پروت دی فیام و کړ او په دغی لهای کښې ئی دده جوړول او څه قدر ته توقف کول یو ضروری کارو گانه.

د بهالیر جنگ

هر کله چه سپید مظهر خان باره نه دی څخه خبر شو چه خان جهان په دغه لهای کښې د خپل لځی جمعیت سره توقف کړیدی نو د خپل لسان د پیرزیات لیکرو سره دغی لهای ته ورورساوه او خان جهان یوه ورځ اړی له دی څخه خبر شوی و دی چه لهاد لهای خواته را تودی شوی او زاروان دی، دده ددی خبر داوړیدلو سره خپل اهل و عیال او ژبې اور غوران پورل وړاندې و لږل او پخپله ئی لسان د مظهر خان د مقابلې د باره تیار او آماده کړه دریا خان دوولونه وروسته خان جهان لودی دخپل

ژوندون څخه یواز اوله دنیا اومایه څخه منفر شوی و دسید مظفر خان سره دامقابلو ډیر لویه اوده یادگار ودمقابلو وهددی جنگکه بهنسبت دمنتخب الباب الفاظ دادی .

دعجب مقابلو ومقابلو رستماته اژهر دوطرف رودات کهسیدان پارهه مقابل شمشیر افغانان که هر یکی چون سد سکنسرت ثبات ورزیده دادشرط نمک خواران آتش روز میداد پروانه وار بران شمله کوه زده جوهر شجاعت بروی کار آورده و از افغانان نیز جفاکش های مردانه ظهور آید که سادات پارهه آفرین گفتند .

چو برقی اذر که ابر بهر مضاف
چو برق اذر که ابر بهر مضاف
چو برق اذر که ابر بهر مضاف
چو برق اذر که ابر بهر مضاف

په دی جنگ که کتبی خان جهان په خیل لاس دخان عالم خیل چه شیرزاد نوم ئی درلود او راجه دوگاواس راجیورت ووژل او خان جهان اودهده کشر ملکگری ژوبل شواو دخان جهان دوه لمان دقو پیکو تویه گولبر ووژل شواو خان جهان له دغی لمانه د کالنجر خواته روان شویهدغه وخت کتبی دده ملکگری دسلواو ایا ددووسو تنو څخه ډیرنه وو باقی شوی په دغی وخت کتبی د کالنجر قلعه دار سید احمد ته د خپلی مبرانو او تورپی شکاره کواو ښه موقع به لاس ورغله اوده دخان جهان روی حسن خان او غمینی نور ژوبل او زخمیان و نیول او لدغی درجم وو مظالمومی قافلی څخه ئی لپلپې مته ئی او دخوراک شیان واخلستل او دغه قلعه ئی چور او تالاکوه .

وړو مته جنگ

د خان جهان د کالنجر څخه روان شوی (تالاسه مشهوره) د نومی لمانه خواته ورسیده راجه د کالنجر په شمال کتبی د (کین) نومی څلور په غاړه پښوت دی . او په دغه لمانه کتبی ئی غوڅو ملکرو ته چه پاتې باقی شوی وو په دی خبره قسمونه ودرکول چه ناسی او ماڅخه جلاشی او خپل لمانه ژوندی خلاص کړی نېکمن هیچا د ده خبره ونه منله او دلولیسه دی خبره قسمونه وخورل چه مون به تر آخره وخته پوری له ایا څخه جلاشو . راجه ها دهوښکه هم ډیر جنگ که نه وروسته دسید مظفر پارهه سره یو لمانه شوی او هغه څخه پراغلی و د دی دواړو سوله وکړه او خان جهان خواته ئی لمانه ته را ورسول او په دی وخت کتبی د خان جهان څخه شل تنه سړی او یوه پسلان باقی باقی و (او دا هغه دوه پسلان وو چه دسرونیچ څخه ئی د خپل لمان سره یونلی وو) دوی ددغو دواړو پسلانو اړخ ته سترگی وړو او په غشو ویشلو ئی پیل و کړ او دغه وروسته تورو او پړونه څخه ورسیده .

زه شوارم چه دمی رانی او شجاعت دلمنکل دزمری خان جهان دشجاعت ددی وروستو ساعتون
 حال به خیل قلم ولیکم . خاقی خان دخان جهان سره بالکل هم قزدی نه لری او دی دخان
 جهان به بدو ویلو او خان جهان دینک خیلو کولو خفه بالکل بالک او پروانه کوی او تل دهغه
 دذات او شاهی تله کوه به دیره خوشحالی سره کوی . زه به دی لهای کبی دخاقی خان خیل
 الفاظ نقلوم

دخان جهان چون شیرین خورده وزخم رسیده فرش کشتان به نیر در رستخانه پر داخت .

بیت

خرا میده شیران یکشت آ مدهند   نهنگان ز دریا بدشت آ مدهند
 در آن عرصه شوری برانگیختند   که در چشم مقرر نمیک ز بختند
 ز براند یگهای شمیر کین   لب زخم بر تیغ گفت آ فرین

د آن از جان سیر آمده خون گرفته در عرصه کار را به هیچ وجه کوتاهی نه نموده
 داد مردانگی میداد تا طباب عمرش به تیغ اجل پریده گشت و به برچی ماد هو سیکه از یادو
 آمد و باوجود زخم دیگر که به پای رسیده باز بعد از افتادن خود داری نموده نشسته
 تادم و ایستادن از دوست و دشمن آفرین شنیده در جواب معارفه حریف کوتاهی و پهلوانی نه نموده
 تا رسیدن سید مظفر خان بدست یاری حریفه جانستان بهالیم بقاشافت ، گریه شد شاه قلی نام
 گرز پر دار سراو را از تن جدا ساخت .

به دی وروستی چنگک کبی هم خان جهان لودی دسید مظفر خان پرنسی او (۲۷)
 تنه نور شاهجهانی توریالی دخان خفه مخکینی او وراستی کرل او دی هم شهید شو . دزمری
 دزخ خفه دیرلوی پهلوانان و برهنه او دد پرو تور یالو دوری متیازی خطا کپزی او به
 کوم وخت کبی چه نرزمی به پسل حمله کوی نویل به لکی کپینی او خپله مدافعه کوی
 او به کوم وخت کبی نرزمی و غیر میهنی نومونز به خپلوسترگو لیدلی دی چه دد پرو خلیکو
 به پشو کبی بنی ارثی شی لیکن مونز دانداده هم کتلی ده چه یوه سر کجوزوری سوری
 دزمری پوستکی و باسی او دهغه بری تونه او دبری تونو و پستان به دیر اطمینان سره به
 اورلوسکیت باندی سوزی او کوچنی کوچنی هسکان او اطفال دهغه لکی را کاپزی او
 دهغه به سترگو کبی گوتی منهای . هو بنیار خلیک له دی راز منظور خفه هیرت اخلی او
 غافلان له دی راز چارو خفه به یی پروانی سره تیر بنی

دیورته ذکر شو و دوو زرو نور بالو خغه دخان جهان د شهادت نه ورسته د یش تنه وریا لیا افر
باتی شوی ووجه دغو تنگیالودخان جهان اهل او عیال ... د جهان سره و ...
چه له دغو خلکو غمخیزینی به مختلفو لاساو کچی و نیول شو او با یو یو خیل لمان به خان جهان
بانندی قدا کر

هر کله چه عبدالله خان شاهجهان غغه دخان جهان سر یورو ،وشاهجهان فی العالی د عبدالله
در سیدلو سره سم د تبه د شش هزاری منصب او د فرورز جنگه خطاب ور کر او د خو شحال
چشونه یی بریا کرل او د شاهجهان زړه به آرام او بی غم شو خان جهان د حمادی الزانی به
اخر او یادرجب په شروع ۱۰۴۰ ه کچی شهید شو دخان جهان غورخ کړی سر شاهجهان
ضار به سار وگر لخواه

بیت

سر کشته سر ایوه می زده سر
له مراح مردان همین است و سر
(بای)

۱۱۲

LYTTON LIBRARY, ALIGARH.

DATE SLIP

۱۱
۱۲

This book may be kept

FOURTEEN DAYS

A fine of *one anna* will be charged for
each day the book is kept over time.

7/11/11

1/11

[illegible]